

This project is funded
by the European Union

MACEDONIAN ENTERPRISE
DEVELOPMENT FOUNDATION

Partners Albania
Center for Change
and Conflict Management

LOCAL
DEVELOPMENT
AGENCY
STRUGA

ИЗЛЕЗИ ВО ПРИРОДА,
ВЛЕЗИ ВО АВАНТУРА!

VEVCANI

STRUGA

DEBRCA

GO OUT IN NATURE,
GO INTO ADVENTURE!

OHRID

EJA NË NATYRË,
PËRJETO AVENTURËN!

KURATICA

ВОВЕД

Оваа брошура им е наменета на сите заинтересирани, добронамерни, желни за одмор и рекреација посетители на регионот на Охрид, Струга, Вевчани и Дебрца во Македонија и Поградец и Корча во Албанија. Ви препорачуваме поинаков одмор, поактивен и поалтернативен. Ви нудиме да ги пробате велосипедските или планинарските патеки, да го почувствувате адреналинот од летањето со параглајдер или мирно да рибарите покрај водените површини, да ја вкусите традиционалната храна, да ја запознаете културата и да уживате во природата.

FOREWORD

This brochure serves all interested, well-wished and relax-thirsty visitors of the regions of Ohrid, Struga, Vevcani and Debrca in Macedonia and Pogradec and Korca in Albania. We recommend a different, more active and alternative form of vacation. We offer you to try the biking and hiking trails, feel the adrenalin of paraglide flying, fish calmly on the water shores, taste traditional food, get acquainted with the culture and enjoy nature.

HYRJE

Kjo broshurë u shërben të gjithë të interesuarve që kërkojnë pushim dhe argëtim, vizitorë të rajonit të Ohrit, Strugës, Vevçanit dhe Debarcës në Maqedoni dhe Pogradecit dhe Korçës në Shqipëri.

Ne rekomandojmë një formë alternative pushimi, më tërheqës e më aktiv. Ju ftojmë të provoni çiklizmin dhe alpinizmin, të ndjeni adrenalinën e parashutizmit, peshkimin në ujërat e qeta të liqeneve, të shijoni ushqimin tradicional, të njiheni me kulturën dhe të kënaqeni në natyrë.

Бидете подготвени за убавините што ви ги нудат овие региони. Тие ќе се отворат пред вашите љубопитни очи со сите свои убавини, недопрени и живописни пејсажи, брзи реки и бистри езера, столетни планински масиви со снежни врвови дури и во лето.

Ви нудиме алтернативен туризам. Алтернатива на масовноста, на вообичаената локација, на пасивноста. Ви нудиме несекојдневно доживување!

ИЗЛЕЗЕТЕ ВО ПРИРОДА – ВЛЕЗЕТЕ ВО АВАНТУРА!

Be prepared for the beauties offered by these regions. Your eyes will be exposed to all their splendor, untouched and picturesque landscapes, wild clear-water rivers and lakes, centennial mountain summits with snowy peaks even in summer.

We offer alternative tourism. Alternative to mass, to usual locations and passiveness. We offer unusual experience!

GO OUT IN NATURE – GO INTO ADVENTURE!

Përgatituni për bukuritë që ofrojnë këto rajone. Ato do të hapen para syve tuaj kureshtar me të gjithë madhështinë e tyre, peizazhet e paprekura dhe piktoreske, lumenjtë e vrullshëm e liqenet me ujë të kthjellët, malet shekullore me maja me borë, madje edhe gjatë verës.

Ju ofrojmë turizëm alternativ. Alternativ ndaj turizmit masiv, pasiv e të zakonshëm. Ju ofrojmë një eksperiencë të veçantë!

DILNI NË NATYRË – HYNË NË AVENTURË!

МАКЕДОНИЈА И АЛБАНИЈА со својата местоположба, посебно во нивниот пограничен дел, во регионот на Охрид, Струга, Дебарца и Вевчани од македонската и Корча и Поградец од албанската страна се идеални за оние што сакаат да истражуваат, да го откријат недопреното, да го почувствуваат адреналинот, да бидат таму каде што ретко кој оди, да гледаат со очите на орелот. Недопрената природа, убавините кои ретко каде можат да се сретнат, се вистинските амбасадори и промотори на овој потенцијал кој малку, или речиси воопшто не е искористен.

Сепак, оние туристи што ги посетиле овие делови од Македонија и од Албанија, не штедат зборови за убавината и за потенцијалите кои ги нудат, често нарекувајќи ги „последните неоткриени парчиња земја во Европа“ кои треба да се посетат и доживеат.

The location of **MACEDONIA AND ALBANIA**, especially their bordering area, in the region of Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani on the Macedonian and Korca and Pogradec on the Albanian side are ideal for those inclined to explore, to discover the untouched, to feel the adrenalin, to be where rarely one has been, to see with the eyes of the eagle. Untouched nature and rarely seen beauty are real ambassadors and promoters of this potential, which has been slightly or hardly ever used.

Those tourists who have visited these parts of Macedonia and Albania, do not spare their words about the beauty and the potentials they offer, often calling them “the last undiscovered pieces of land in Europe” that should be visited and experienced.

Vendndodhja e **MAQEDONISË DHE SHQIPËRISË**, në mënyrë të veçantë zona kufitare mes tyre, rajoni i Ohrit, Strugës, Debarcës dhe Vevçanit në anën Maqedonase, dhe Korça e Pogradeci në anën Shqiptare, janë vendndodhje ideale për zhvillimin e këtij lloj turizmi. Natyra e paprekur dhe bukuritë e rralla të saj janë ambasadorët më të mirë e promotorët e këtij potenciali turistik, që është përdorur pak ose aspak deri tani.

Ata turistë që i kanë vizituar këto pjesë të Maqedonisë dhe Shqipërisë, nuk i kursejnë fjalët e mira për bukuritë dhe potencialet që këto zona ofrojnë duke i quajtur shpesh “vendet e fundit të pazbuluara të Evropës” që duhen vizituar e jetuar.

Специфичната географска поставеност, местоположбата, климата, недопрениот биодиверзитет, односно богатството од животински и растителни видови на едно место, ги прават регионите на Охрид, Струга, Дебарца и Вевчани од македонската и Корча и Поградец од албанската страна толку убави, различни и атрактивни.

Токму поради оваа поставеност и географските карактеристики што ги има овој дел на пограничниот појас меѓу Македонија и Албанија, се нуди вистинска можност за алтернативниот туризам, како што се планинарењето, возењето велосипед, параглајдерството, истражување на културното и природното наследство, рибарењето или уживањето во традиционалната храна и сл.

The specific geographic position, location, climate, intact biodiversity, i.e. the wealth of flora and fauna in one place, make the regions of Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani on the Macedonian and Korca and Pogradec on the Albanian side so beautiful, different and attractive for tourists.

Precisely this location and geographical features of this part of the border area between Macedonia and Albania, provide a real opportunity for alternative tourism, such as hiking, cycling, paragliding, exploring the cultural and natural heritage, fishing, enjoying traditional food, etc.

Pozicionimi geografik specifik, vendndodhja, klima, biodiversiteti i paprekur dhe pasuria e florës dhe e faunës, të gjitha në të njëjtin vend, i bëjnë këto rajone në zonën ndërkuftare të Maqedonisë dhe Shqipërisë qaq të bukura, qaq ndryshe dhe tërheqëse për turistët.

Pikërisht kjo vendndodhje dhe detajet gjeografike të kësaj vije kufitare mes Maqedonisë dhe Shqipërisë, ofrojnë mundësi të arta për aktivitetet e turizmit alternativ si alpinizmi, çiklizmi, parashutizmi, njohja me trashëgiminë kulturore dhe atrakcionet natyrore, peshkimi, shijimi i ushqimit tradicional etj.

МАКЕДОНИЈА
MACEDONIA
MAQEDONIA

ПЛАНИНАРСТВО
HIKING
ALPINIZËM

МАКЕДОНИЈА е земја на недопрена планинска убавина. Ретко каде во светот може да се најдат толку големи, широки пространства со преубави планини, прошарани со езера и многугодишни кории. Република Македонија како претежно планинска земја, чија територија и до 80 отсто е со планини, со просечна надморска висина од 829 метри дава неисцрпни можности за рекреација и активен туризам. Македонските планини многу често се љубов на прв поглед за секој патник добронамерник.

MACEDONIA is a country of pristine mountain beauty. Rarely in the world one may find the large, wide spaces with beautiful mountains, interspersed with lakes and woodlands. Republic of Macedonia is mostly mountainous country; 80 percent of its territory is covered by mountains, with an average altitude of 829 meters, offering infinite opportunities for active recreation and tourism. Macedonian mountains are very often love at first sight for each well-wisher.

MAQEDONIA është një vend me pasuri të paprekura të zonave malore. Si rrallëkund në botë, aty mund të gjesh hapësira të gjera me male të larta, të ndërthurura me liqene e pyje të shumtë. Republika e Maqedonisë është një vend malor; 80% e territorit të saj përbëhet nga male me lartësi mesatare prej 829 metrash, të cilët ofrojnë mundësi të panumërta për aktivitete sportive e turizëm. Shumica e dashamirësve të aktiviteteve alpine, bien në dashuri me vizitën e parë në malet e Maqedonisë.

Погледот на преубавото Охридско Езеро од планинско-птичја перспектива е нешто величествено, нешто што остава без здив. Планинарењето во Македонија не е само пешачење, туку и запознавање со историјата, културата, животот на населението. Од врвовите на македонските планини се пружа единствен величествен поглед, а зад секој свијок може да се најде на живописно глацијално езерце, бистра и брза река, водопад, или зелена ливада, манастир, старо селце, или стадо овци.

The view of the beautiful Ohrid Lake from the bird perspective is spectacular, something that leaves you breathless. Hiking in Macedonia is not just walking, but also learning about the history, culture and life of the local population. The peaks of the Macedonian mountains offer a magnificent view, and behind every curve one can run onto a picturesque glacial lake, clear and fast river, waterfall, or a green meadow, monastery, old village, or a flock of sheep.

Pamja e Liqenit të bukur të Ohrit nga lartësitë e maleve është spektakolare, të lë pa frymë. Alpinizmi në Maqedoni nuk është vetëm ecje në mal, por ofron edhe mundësi për njohjen e historisë, kulturës dhe jetës së popullsisë vendase. Majat e maleve të Maqedonisë ofrojnë peizazhe fantastike; pas çdo shpati shfaqet një liqen akullnajor piktoresk, një lum i kulluar e i shpejtë, ujëvara, lëndina të gjelbra, manastire e fshatra të vjetër e tek tuk ndonjë tufë delesh që kullot në zabel.

Општините Охрид, Струга, Дебарца и Вевчани има што да понудат кога станува збор за планинарење. Тие се богати со планински и живописни терени како што се планините: Галичица (Кота - 2.265 м), Илинска планина (Лиска - 1.909 м) и Плакенска Планина (Плаке 1.999 м), Стогово со Караорман (Голем Рид - 2.268 м), Мазатар (Бажрак - 1.635 м) и Јабланица (Црн Камен - 2.258 м).

Municipalities of Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani have so much to offer when it comes to hiking. They are rich in vibrant mountain terrain such as mountains: Galichica (Kota - 2,265 m), Ilinska Mountain (Liska - 1,909 m) and Plakenska Mountain (Plake 1,999 m), Stogovo with Karaorman (Golem Rid - 2,268 m), Mazatar (Bajrak - 1.635 m) and Jablanica (Crn Kamen - 2,258 m).

Komunat e Ohrit, Strugës, Debarçës e Vevçanit kanë shumë për të ofruar për sa u përket këtyre aktiviteteve malore. Ato janë të pasura me terrene malore dhe piktoreske, siç janë malet: Galiçica (Kota - 2.265 m), Mali Ilinska (Liska - 1.909 m) dhe Mali Plakenska (Plake - 1.999 m), Stogova me Karaormanin (Kodra e Madhe) - 2.268 m), Mazatar (Bajrak - 1.635 m) dhe Jabllanica (Guri i Zi - 2.258 m).

Во овој, југо-западен и западен дел од Македонија, каде што навистина има изобилие од можности, како поатрактивни се сметаат неколку планинарски патеки: Патеката од Вевчани до Црн Камен и глацијалните езера и до село Горна Белица, или обратно, како и патеката од селот Куратица на Плакенска планина до врвот Грмада (1.877 м) кај село Лешани.

In this, south-western and western part of Macedonia, in the abundance of opportunities, several hiking trails are considered to be attractive: the path of Vevcani to Crn Kamen and glacial lakes and the village of Gorna Belica, or vice versa, and the path from Kuratica village at Plakenska Mountain to the top Grmada (1,877 m) near the village of Leshani.

Në pjesën jugperëndimore e perëndimore të Maqedonisë ka plot mundësi tërheqëse për shtigje ecjeje: nga Vevçani deri te Guri i Zi dhe liqenet akullnajore, deri te fshati Belicë e Epërme dhe anasjelltas, si dhe shtegu nga fshati Kuraticë në Malin Plakenska deri te maja Grmada (1.877 m), pranë fshatit Leshan.

ЈАБЛАНИЦА И НЕЈЗИНИТЕ МОЖНОСТИ ЗА ПЛАНИНАРЕЊЕ

Јабланица е планина во југозападниот дел на Македонија и е сместена помеѓу Охридската, Струшката и Дебарската котлина, западно од Црн Дрим и брегот на Охридското Езеро и е природна граница помеѓу Македонија и Албанија. Венечна планина е и има меридијански правец на протегање. Источните планински страни на Јабланица, со површина од 255 квадратни километри ѝ припаѓаат на Република Македонија, а западните на Република Албанија. Релјефот на оваа планина е уникатен, доминираат високите врвови под кои се спуштаат големи, пространи ливади и пасишта. Планината е богата и со вода, има длабоки речни долини, но она што е несекојдневно и ја одвојува од другите планини по својата специфичност се четирите глацијални езера.

JABLANICA AND ITS HIKING TRAILS

Jablanica is a mountain in the southwestern part of Macedonia and is located between Ohrid, Struga and Debar valley, west of the Crn Drim River and the shore of the Ohrid Lake and is a natural border between Macedonia and Albania. It is a fold mountain and has a meridian direction. The eastern side of the Jablanica Mountain, with an area of 255 square kilometers, belongs to the Republic of Macedonia and the western side to Albania. The terrain of this mountain is unique, dominated by high peaks that descend into large, spacious meadows and pastures. The mountain is rich in water, has deep river valleys, but what is unusual and makes it different from the other mountains are the four glacial lakes.

JABLANICA DHE SHTIGJET E SAJ PER ALPINIZËM

Jabllanica është mal në pjesën jugperëndimore të Maqedonisë dhe shtrihet në mes të luginës së Ohrit, Strugës dhe Dibrës, në perëndim të Drinit të Zi dhe bregut të Liqenit të Ohrit; ky mal është një kufi natyror mes Maqedonisë dhe Shqipërisë. Është mal vargor dhe ka drejtim meridian të shtrirjes. Pjesa lindore e malit të Jablanicës, me sipërfaqe prej 255 kilometra katrorë, i përket Republikës së Maqedonisë dhe ajo perëndimore asaj të Shqipërisë. Relievi i këtij mali është unik, i dominuar nga maja të larta që thyhen nga livadhe e kullota të gjera. Mali është i pasur në ujëra, ka luginë të thella lumenjsh, por ajo çka është e pazakontë dhe e bën atë të veçantë janë katër liqenet akullnajore që gjenden në të.

Планинскиот гребен на Јабланица е повисок од 2000 метри. Највисокиот врв - Црн Камен е на 2257 метри надморска височина и е сместен во средишниот дел на планината, над селото Вевчани. Во неговото подножје се Вевчанското и Подгоречкото глацијално езеро, кои оставаат без здив со својата убавина, а се проценува дека се стари дури и до 15 илјади години. Големо е богатството со животински и растителен свет. Други врвови кои се повисоки од 2000 метри надморска височина се Стрижак со 2333, Крстец на 2185 и Чумин Врв на 2125 метри надморска височина. Таму до каде што допира погледот, таму до каде што стигнува мислата, до таму е Јабланица.

Mountain ridge of Jablanica is higher than 2,000 meters. The highest peak – Crn Vrv - is 2,257 meters above sea level and is located in the middle part of the mountain above the village of Vevcani. At its base, Vevchansko and Podgorechko glacial lakes are located, leaving you breathless with their beauty. It is estimated they are around 15 thousand years old. They are rich in fauna and flora. Other peaks higher than 2,000 meters are Strizhak – 2,333 m, Krstec – 2,185 m and Chumin Vrv – 2,125 meters above sea level. As far as the eye reaches, as far as the thought travels, this is where Jablanica is.

Kreshta malore e Jabllanicës është mbi 2000 metra e lartë. Maja më e lartë, Guri i Zi është 2,257 metra mbi nivelin e detit dhe ndodhet në qendër të vargmalit mbi fshatin Vevçan. Në rreze të tij gjenden liqenet akullnajore me bukuri marramendëse të Vevçanit dhe Podgorcës. Këto liqene vlerësohen të jenë rreth 15 mijë vjeçare dhe kanë një florë e faunë të pasur. Maja të tjera, më të larta se 2,000 metra janë Strizhak – 2,333 m, Kërstec – 2,185 m dhe Çumin – 2,125 metra mbi nivelin e detit. Deri aty ku shtrihet vështrimi, deri aty ku arrin mendimi, deri aty është Jabllanica!

Една од поатрактивните планинарски патеки на Јабланица е патеката „Вевчани - врв Црн Камен - Вишни“. Таа започнува кај Вевчанските извори, па преку локалитетот Голина (1700 м.н.в) до Вевчанското езеро, од каде се искачува највисокиот врв на Јабланица - Црн Врв. Потоа, патеката се спушта до локалитетот Крстец и продолжува до Горна Белица и крајната дестинација Вишни. Вкупната денивелација е 4100 м, а вкупната должина: 24.035 м. Просечно време за поминување на патеката е 11 часа и е средна кон тешка патека.

Погледот од врвот Црн Камен се протега кон глацијалните езера на самата планина, како и кон Охридското езеро и една од најубавите панорами во Македонија. Исто така се гледаат и околните планински врвови Стрижак 2.233, Крстец 2.186 и Чумин Врв 2.125 м.

One of the more attractive hiking trails on Jablanica is the “Vevcani – Crn Kamen - Vishni”. It starts near Vevchani springs and goes upwards through the Golina site (1,700 m above sea level) to Vevchansko Lake, and then to the highest peak of Jablanica – Crn Kamen. Then, the trail descends to the Krstec site and continues to Gorna Belica and the final destination Vishni. The total denivelation is 4,100 m, and the total length: 24,035 m. The average time to complete the trail is 11 hours and is considered to be medium to difficult trail.

The view from the top of Crni Kamen extends to the glacial lakes and the mountain itself, as well as the Ohrid lake with one of the most beautiful panoramas in Macedonia. The surrounding mountain peaks can be also seen: Strizhak 2,233 m, Krstec 2,186 m and Chumin Vrv 2,125 m.

Një nga shtigjet më atraktive për alpinizëm të Jabllanicës është shtegu “Vevčan – maja Guri i Zi – Vishnjë”. Ai fillon pranë burimeve të Vevčanit, pastaj ngjitet përmes pjerrësirës së Golinës (1.700 l.m.d.) deri te Liqeni i Vevčanit, prej ku ngjitet deri në majën më të lartë të Jabllanicës – Crn Vrv (Maja e Zezë). Më pas shtegu zbret në Kërstec dhe vazhdon në Belicë të Epërme deri në destinacionin final Vishni. Denivelimi total i këtij shtegu është 4,100 m dhe gjatësia e tij 24,035 m. Koha për ta përshkruar të gjithë këtë shteg është 11 orë dhe konsiderohet një shteg i vështirësisë mesatare në ngjitje.

Panorama nga maja Guri i Zi përfshin liqenet akullnajore dhe vetë malin, si dhe liqenin e Ohrit dhe është një nga panoramat më të bukura në Maqedoni. Prej andej shihen edhe majat e Strizhakës 2,233 m, Kërstecit 2,186 m dhe Maja Çumin 2,125 m.

ПЛАНИНАРЕЊЕ НА ИЛИНСКА И ПЛАКЕНСКА ПЛАНИНА

Илинска, Плакенска планина и Исток го сочинуваат планинскиот венец кој се протега меѓу општините Охрид и Дебарца. Илинска планина е една од најстарите планини на Балканскиот Полуостров. Тоа е голем масив со бројни котлини, долини и пасишта. Највисок врв е Лиска со 1908 м, од кој може да се види и Охридско Езеро.

HIKING ON ILINSKA AND PLAKENSKA MOUNTAINS

Ilinska, Plakenska Mountains and Istok consist the mountain range which extends between the municipalities of Ohrid and Debarca. Ilinska Mountain is one of the oldest mountains on the Balkan Peninsula. It is a big mountain with numerous valleys and pastures. The highest peak is Liska with 1,908 m, from which Ohrid Lake can be seen.

ALPINIZMI NË MALIN ILINSKA DHE PLAKENSKA

Malet Ilinska, Plakenska dhe Istok, përbëjnë kurorën malore që shtrihet mes komunave Ohër dhe Debarcë. Mali Ilinska është një prej maleve më të vjetër në gadishullin Ballkanik. Është një mal i gjerë me mjaft lugina e kullota, i pasur me shumë lloje bimësh e kafshësh. Maja e tij më e lartë është Liska 1,999 prej ku shihet edhe Liqeni i Ohrit.

Плакенската планина е средно висока македонска планина. Највисок врв е Плаке (1.999 m), по којшто некои ја нарекуваат Плакенска Планина. Кон југ билото на Плакенската Планина продолжува во Бигла Планина. Планинските страни се под шума, а високите делови под планински пасишта.

Plakenska Mountain is medium-high mountain in Macedonia. The highest peak is Plake (1,999 m), after which some call the mountain Plakenska. Towards the south, the ridge of Mount Plakenska stretches into Bigla Mountain. The higher parts are covered with woods and pastures.

Mali Plakenska, është mal mesatarisht i lartë në Maqedoni. Maja më e lartë është Plake (1.999 m), sipas së cilës quhet edhe Mali Plakenska. Drejt jugut kreshta e Malit Plakenska vazhdon në Malin Biglë. Majat më të larta të këtij vargmali janë të mbuluara nga pyje e kullota.

Планинарска патека с. Куратица - Грмада - с. Брежани

За планинарите кои имаат желба да го посетат овој преубав крај, од значење е **патека с. Куратица - Грмада - с. Брежани**. Оваа планинарска патека се спојува во еден дел со планинската велосипедска патека од с. Куратица до с. Брежани. Одејќи кон врвот Грмада на Плакенска Планина се стигнува до точката каде има прекрасна панорамска глетка на двете езера Охридско и Преспанско. Дополнителна содржина претставува манастирот Св. Илија и зачуваната селска автентична архитектура во општина Дебарца, црквата Сите Свети, Курајчкиот карневал и други културни настани.

Hiking trails v. Kuratica - Grmada - v. Brezhani

The climbers who wish to visit this beautiful region, the hiking **trail Kuratica village - Grmada - Brezhani village** is of great significance. In some parts, this hiking trail is merging with the mountain bike trail from the village Kuratica to Brezhani village. Going to the Grmada peak on Plakenska Mountain one gets to the point with a beautiful panoramic view of both lakes Ohrid and Prespa. An added value of this trail is the monastery of St. Ilija and preserved authentic rural architecture in the municipality of Debarca, All Saints Church, Kurajchki Carnival and other cultural events.

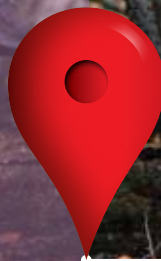
Shtegu malor f. Kuratocë – Grmada – f. Brezhan

Për të apasionuarit pas alpinizmit që duan të vizitajnë këtë rajon të bukur, **shtegu Kuratica - Grmada - Brezhani** është shumë domethënës. Në disa pjesë të tij, ai shkrihet me një shteg për çiklizëm malor nga fshati Kuratica në atë të Brezhdanit. Duke iu ngjitur majës Grmada në malin Plakenska, mund të shohësh pamjen e mrekullueshme panoramike të të dy liqeneve, Ohrit dhe Prespës. Një vlerë e shtuar e këtij shtegu është edhe manastiri i Shën Ilias dhe arkitektura rurale e ruajtur e komunës së Debarçës, Kisha e Gjithë Shenjtorëve, Karnavalet e Kurajçkit dhe aktivitete të tjera kulturore.

ВЕЛОСИПЕДИЗАМ
BIKING
ÇIKLIZƏM

Питомото охридско крајбрежје, дивите стрмни планини во непосредна близина, а сето тоа зачинето со неодоливата природа, го прават овој регионот на Охрид, Струга, Дебарца и Вевчани идеални за сè поатрактивната алтернативна форма на туризам - **велосипедски туризам**. Во возењето велосипед не уживаат само спортските фанатици, туку често и семејства кои бараат мирно „пловење“ со велосипед покрај езеро, а за малку поподготвените блага или стрмна велосипедска, планинска патека. Така, од селските и планинските патишта идеални за планинскиот велосипедизам, сè до асфалтираните патишта покрај езерата, постојат многу можности, за сите кои сакаат да заборават на автомобилот и да спојат убава прошетка и разгледување на природата, со неопходно потребната физичка активност.

The peaceful Ohrid coast, with nearby wild steep mountains, peppered with irresistible nature, make the region of Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani ideal for the increasingly attractive form of alternative tourism - **bicycle tourism**. Cycling is enjoyed not only by sport fanatics, but also by families who seek peaceful biking by the lake, while for those in better shape - mild or steep cycling mountain trail. Thus, the rural and mountain roads ideal for mountain biking, as well as paved roads around the lake offer many opportunities for anyone wanting to forget the car and mix beautiful walk and sightseeing, with the much needed physical activity.

Bregu i paqtë i Ohrit me malet e egra e të thepisura pranë tij, i vendosur mes një natyre të parezistueshme, e bëjnë rajonin e Ohrit, Strugës, Debarçës dhe Vevçanit në territorin Maqedonas dhe zonën e Korçës dhe Pogradecit në territorin e Shqipërisë, terrene ideale për ushtrimin e një forme të re të turizmit alternativ-turizmit me biçikleta. **Çiklizmi** shijohet jo vetëm nga fanatikët e sportit por edhe nga familje që kërkojnë të pedalojnë qetësisht anës liqenit; ndërsa për ata që janë në formë sportive të mirë ofrohen shtigje çiklizmi malor të një vështirësie mesatare ose të thepisura. Kështu, nga rrugët e fshatrave dhe ato malore, ideale për çiklizëm malor, e deri te rrugët e asfaltuara buzë liqeneve, ekzistojnë shumë mundësi për të gjithë ata që dëshirojnë të harrojnë automjetin dhe trafikun dhe të ndërthurin pamjet e bukura me aktivitetin fizik aq të nevojshëm.

Велосипедскиот туризам на некој начин и произлегува од убрзаниот развој на урбаните индустриски средини. Регионот околу Охрид, Струга, Дебарца и Вевчани нуди можност за мирен велосипедски ден, со полни очи убавина и мирна душа, возејќи покрај Охридското Езеро, или пак зовривање на адреналинот, во спој со смирувачките убави погледи на сината езерска вода, одозгора. Каков и да е изборот, сепак со велосипед човек може да помине многу повеќе места, да види повеќе знаменитости, атракции и природни реткости и убавини, во еден ден и на сосема поинаков начин да ја почувствува питомоста на крајезерските предели, или дивоста на планинските сртови.

Cycling tourism in some way derived from the rapid development of urban industrial areas. Region around Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani offer the possibility of a peaceful day on the bike, with eyes filled with beauty and peaceful soul, riding beside the Ohrid Lake, or boiling adrenaline together with beautiful views of the blue lake waters from above. Whatever the choice, one can travel through a lot more places on a bike, to see more landmarks, attractions and natural beauties in one day and in a quite different way to feel the peaceful lake shores or wild mountain ridges.

Turizmi çiklistik lindi si nevojë e zhvillimit të shpejtë të zonave urbane e industriale. Pikërisht këtë e ofron rajoni rreth Ohrit, Strugës, Debarçës dhe Vevçanit: një ditë të paqte me biçikletë, pamja e mrekullueshme që të mbush sytë e shpirtin ndërsa pedalon gjatë bregut të Ohrit, apo adrenalina që të rrjedh nëpër vena ndërsa pedalon në shtigje malore me pamjen e liqenit që shtrihet teposhtë.

Gjatë një dite mbi biçikletë në këtë rajon, mund të udhëtosh përmes shumë vendeve, peizazheve, bukurive natyrore dhe po brenda kësaj dite mund të përjetosh si paqen e brigjeve të liqenit, ashtu edhe ashpërsinë e shpateve të maleve.

За велосипедистите воопшто, но и за овој вид туризам, значајно е дека во регионот на Охрид, Струга, Вевчани и Дебарца има веќе одбележани велосипедски патеки. Посетителите како посебно атрактивни ги издвојуваат двете планински патеки: Охрид - Дебарца и Бела ди Супра. Со нивното спојување, се добива една поголема целина со друмска патека за велосипеди. Патеката Охрид - Дебарца, исто така може да се поврзе и со веќе одбележаните патеки во националниот парк Галичица.

For the cyclists in general, but also for this kind of tourism, it is important that the bicycle lanes in the region of Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani have been already marked. Visitors find as particularly attractive two mountain paths: Ohrid - Debarca and Bella di Supra. By joining them together, they make a long trail for road biking. The Ohrid - Debarca track also can connect with the already marked trails in the national park Galichica.

Një faktor i rëndësishëm si për çiklistët ashtu edhe për amatorët e këtij sporti, është shënjimi i korsive të biçikletave, dhe në komunat e Ohrit, Strugës, Debarçës dhe Vevçanit ky shërbim është i plotësuar. Vizitorët e pasionuar pas çiklizmit gjejnë shumë tërheqës edhe dy shtigje malore të tjera: Ohër - Debarçë dhe Bella di Supra. Bashkimi i të dy këtyre shtigjeve në një tur çiklistik është një shteg perfekt për pedalimin në rrugë të asfaltuar. Shtegu Ohër - Debarçë gjithashtu mund të lidhet edhe me shtigjet e shënuara në parkun nacional Galiçicë (Mali i Thatë).

Велосипедска - маратон патека Бела ди Супра

Маратонската кружна патека Бела ди Супра се протега на територијата на општините Струга и Вевчани. Поминува во погранична област на релацијата од Струга, Вевчани, преку селата Вишни, Горна Белица, Караулата „Три шилка“, кон Кафасан и Радожда, сè до Калишта и Струга. Бела ди супра е влашки назив на Горна Белица, во минатото големо влашко село на Јабланица сместено на 1400 м.н.в кое што било познато високо развиеното овчарство.

Bicycle marathon trail Bella di Supra

Circular marathon path Bella di Supra extends on the territory of Struga and Vevcani municipalities. Running through the border area from Struga, Vevcani through villages Vishni, Gorna Belica, watchtower "Tri shilka" to Kafasan and Radozda and back through Kalista to Struga. Bella di supra is Vlach name of Gorna Belica, which used to be a large Vlach village in the past situated at 1400 m above sea level on Jablanica, renown by sheep breeding.

Shtegu për çiklizëm – maratonë Bella di Supra

Shtegu çiklistik i Bella di Supra shtrihet në territorin e Strugës dhe Vevçanit. Kalon në rajonin kufitar në relacionin nga Struga, Vevçani, përmes fshatrave Vishnjë, Belica e Epërme, pika e vrojtimit "Tri Shillka", drejt Qafës së Thanës dhe Radozhdës, e mbrapsht nëpërmjet Kalishtit për në Strugë. Bella di Supra është term vllleh për Belicën e Epërme, në të kaluarën një fshat i madh vllleh i mirënjohur për rritjen e dhenve, i vendosur në malin Jabllanicë, në lartësi mesatare prej 1400 m mbi nivelin e detit.

Велосипедска патека Охрид – Дебарца - Охрид

Патеката Охрид-Дебарца-Охрид ги опфаќа општина Охрид и општина Дебарца. Кружна е и се вози на релација: Охрид-Лескоец-Косел-Куратица-Злести/Лешани-Велмеј-Белчишта-Ботун-Мешеишта-Требеништа-Горенци-Оровник-Подмоље-Охрид.

Делови од патеката се асфалтирани, делови пак се со чакал, или се само земјани. Патеката врви низ рурален предел, поврзува села и области, широка е и овозможува користење теренско возило, доколку е потребна придружба или логистика. Ова е средно тешка патека која бара добра здравствена состојба и добра физичка кондиција.

Bicycle trail Ohrid - Debarca - Ohrid

The trail Ohrid –Debarca-Ohrid covers municipalities of Ohrid and Debarca. It is circular from Ohrid - Leskoc - Kosel - Kuratica - Zlesti/Lesani – Velmej - Belcista – Botun - Mesheishta - Trebenishta – Gorenci - Orovnik - Podmolje - Ohrid.

Parts of the trail are paved with asphalt, parts are covered with gravel, while other parts are unpaved. The route passes through rural landscape, linking villages and fields, it is wide and terrain vehicle may pass, if it is necessary to provide accompaniment or logistics. This is an intermediate path that requires good health and good physical condition.

Shtegu për çiklizëm Ohër – Debarcë – Ohër

Shtegu Ohër – Debarçë – Ohër kalon mes komunave të Ohrit dhe Debarës. Ai është një rreth çiklistik që nisat e mbyllet në Ohër dhe ndjek këtë itinerar: Ohër - Leskoc - Kosel - Kuratica - Zlesti/Lesani – Velmej - Belcista – Botun - Mesheishta -Trebenishta – Gorenci - Orovnik - Podmolje - Ohër.

Pjesë të këtij shtegu janë rrugë të asfaltuara, rrugë me zhavorr si edhe vetëm rrugë e pa shtruar. Shtegu kalon mes peizazheve rurale e fushave dhe lejon edhe kalimin e automjeteve që mund të ofrojnë shoqërim apo mbështetje logjistike për çiklistët. Gjithsesi është një shteg i një vështirësie mesatare dhe kërkon formë të mirë fizike dhe kushte të mira shëndetësore të turistëve të apasionuar pas tij.

Друмска велосипедска патека Требеништа-Вевчани

Оваа патека ги опфаќа сите четири општини. Се вози на релацијата: Требеништа – Волино – Ливада – Бицево – Ложани – Враништа – Долна Белица – Октиси – Вевчани.

Целата патека со должина од 23 километри е асфалтирана. Тоа е урбана, широка, добро подготвена и обележана патека која поврзува населени места, но поминува и низ природни области. Наменета за рекреација, оваа патека е достапна за сите возрасти и велосипедисти, со различни здравствени состојби и не бара планинарско искуство. На самата патека има можност за посета на археолошкиот локалитет Требенишко кале, да се посети Ложани-Вранешта, да се одморат нозете и умот со риболов на Црн Дрим, или да се опушти духот и телото во преубавите извори и природа на Вевчани.

Road bicycle path Trebenista-Vevchani

This path covers all four municipalities; it starts from Trebenista - Volino - Livada - Bichevo - Lozhani - Vranishta - Dolna Belica - Oktisi - Vevchani.

The path is 23 kilometers long and is fully paved. It is an urban, wide, well-prepared and marked path that connects the settlements, but passes through natural landscapes. Designed for recreation, this path is appealing to all ages and bikers with various health conditions and does not require mountaineering experience. The track itself offers the opportunity to visit the archaeological site Trebenishko kale, visit the Lozhani-Vraneshta, to rest the feet and mind by fishing in Crn Drim River, or to relax the body and mind in the beautiful nature and springs of Vevchani.

Shtegu për çiklizëm Trebenishta-Vevçani

Ky shteg kalon nëpër katër komuna; fillon në Trebenishtë – Volinë – Livadhi – Bixhovë – Llozhan – Vranishtë – Belicë e Poshtme – Oktis – Vevçan.

Shtegu është 23 kilometra i gjatë dhe është plotësisht i asfaltuar; është një shteg kryesisht urban, i shtruar e mirëshenjuar për çiklizëm, që kalon edhe përmes peizazheve natyrore të bukura. I krijuar për çlodhje, ky shteg është i përshtatshëm për të gjitha moshat dhe nivelet e përgatitjes fizike dhe nuk kërkon përvojë të mëparshme në çiklizëm apo ecje malore. Shtegu ofron mundësi për të vizituar lokalitete arkeologjike si Kalaja e Trebenishtit, pastaj Lozhani – Vranishti, për të shpłodhur këmbët ndërsa peshkon në lumin Drin i Zi, apo qetësuar trupin e mendjen në natyrën e bukur dhe burimet e Vevçanit.

Велосипедска патека Вевчани до Св. Спас - Горни

Патеката е рекреативна и е на територијата на општина Вевчани. Св. Спас – Горни, едно од најатрактивните духовни светилишта во Вевчани кое се наоѓа во пазувите на планината Јабланица. Местоположбата на манастирот пружа можност за разгледување на целата струшка котлина одозгора. Тоа е еден од најубавите видовици во околината и задолжително треба да се посети.

Bicycle trail Vevchani to St. Spas - Gorni

The path is recreational and is in the municipality of Vevchani. St. Spas - Gorni, is one of the most attractive spiritual shrines in Vevchani which is in the bosom of Jablanica Mountain. The location of the monastery offers the opportunity to explore the whole Struga valley from above. It is one of the most beautiful sights in the area and a must see site.

Shtegu për çiklizëm Vevčan deri tek Shën Spasi i Epërm

Ky shteg shplodhës kalon në komunën Vevčan. Shën Spasi i Epërm është një nga vendet shpirtërore më atraktive në Vevčan, në rrëzën e malit Jabllanicë. Vendndodhja e manastirit ofron mundësi për të parë gjithë luginën e Strugës nga lart. Kjo është një ndër pamjet më të bukura në zonë dhe medoemos duhet të vizitohet.

ПАРАГЛАЈДЕРСТВО
PARAGLIDING
PARASHUTIZĚM

Човекот сакал да има орелски крилја, да биде поблиску до сонцето, да ја види раскошноста на природата. Таа Божја убавина може да се доживее на крилјата на параглајдерот. Тоа го нуди овој дел од Македонија, бесценето доживување за сите вљубеници во овој спорт, во овој вид уживање. Што е можеби и најбитно, за да се полета на овие крилја (можност за тандем летови) не мора да се има одлична физичка подготвеност, само желба и потреба од адреналинска инјекција. **Параглајдерството во Македонија**, а особено Охридскиот регион, има големи потенцијали оти изобилува со високи планини од кои се полетува, има широки рамни долини за безбедно слетување и голем број сончеви денови со убави услови за летање.

Man's desire to have the opportunity to get Eagle wings, to be closer to the sun, to see the splendor of nature. This kind of divine beauty can be experienced on the wings of paraglide. This part of Macedonia offers a priceless experience for fans of this sport, of this kind of enjoyment. What is perhaps most important to fly on these wings (possibly tandem flying) is not being fit, but having a desire and need for adrenaline shot. **Paragliding in Macedonia**, especially Ohrid region, has great potential because it abounds with high mountains for taking off, and wide flat valleys for safe landing and many sunny days with beautiful flight conditions.

Dëshira e njeriut për të pasur krahët e Shqiponjës, për t'ju afruar diellit dhe shijuar shkëlqimin e natyrës prej lartësive, është e përjetshme. Kjo bukuri hyjnore mund të përjetohet me krahët e parashutës. Të gjitha këto i ofron kjo pjesë e Maqedonisë, eksperiencë të jashtëzakonshme për të apasionuarit e këtij sporti dhe kënaqësie. Për ta shijuar këtë sport, nuk duhet të jesh medoemos në formë të shkëlqyer fizike, gjithçka duhet është dëshira për sfidë dhe adrenalinë. **Parashutizmi në Maqedoni**, veçanërisht në zonën e Ohrit, ka mundësi shumë të mira zhvillimi, pasi rajoni ka pranë male të lartë për hedhje, fusha e lugina të gjera për ulje dhe shumë ditë me diell dhe kushte klimaterike të përshtatshme për parashutizëm.

Параглајдерството овозможува, со помош на параглајдерските крилја, човек да се вивне во ширното небо, имитирајќо го летот на птиците. Од посебно значење се воздушните погодности како што се благите ветрови или воздушните тишини, отсуство на магла и слаба облачност, нешта со кои овој дел од Македонија изобилува. Потребата од високите врвови и отсеци, кои се користат за полетување е исто така задоволена во овој регион.

Paragliding allows, by using paragliding wings, one to rise to the sky, mimicking the flight of the birds. Of particular importance are the advantages such as mild winds or air silence, absence of fog and low clouds, something that this part of Macedonia abounds. The need for high peaks for taking off is also met in this region.

Parashutizmi të jep mundësinë që duke përdorur krahët e deltaplanit e parashutës të imitosh fluturimin e zogjve. Faktorë të rëndësishëm për një fluturim optimal janë erërat e buta, ajri i palëvizshëm dhe mungesa e mjegullës dhe reve të ulëta, të gjithë faktorë që në Maqedoni plotësohen me bollëk. Edhe nevoja për maja të larta për hedhje plotësohet më së miri në këtë zonë.

Туристите кои уживаат во оваа активност имаат специфични афинитети и склоности. Ако основа за параглајдерството е ексклузивноста на панорамата, на видикот, тогаш богатството на различно и ретко пејсажно и панорамско доживување во овој регион се ненадминливи. Тој е исполнет со извонреден колорит и ретка комбинација на вода, копно и шуми. Параглајдингот е лек против стравот, повик во авантура, адреналинска инјекција, чувство на слобода, мир и тишина, соединување со природата и претворање на сонот во стварност.

Tourists enjoying this activity have specific affinities and preferences. If the basis for paragliding is the exclusivity of the panorama, of the view, then the wealth of different and rare landscapes and panoramic experience in this area is unmatched. It is filled with superb colors and rare combination of water, land and forests. Paragliding is a cure for fear, call for adventure, adrenaline injection, a sense of freedom, peace and tranquility, union with nature and turning the dream into reality.

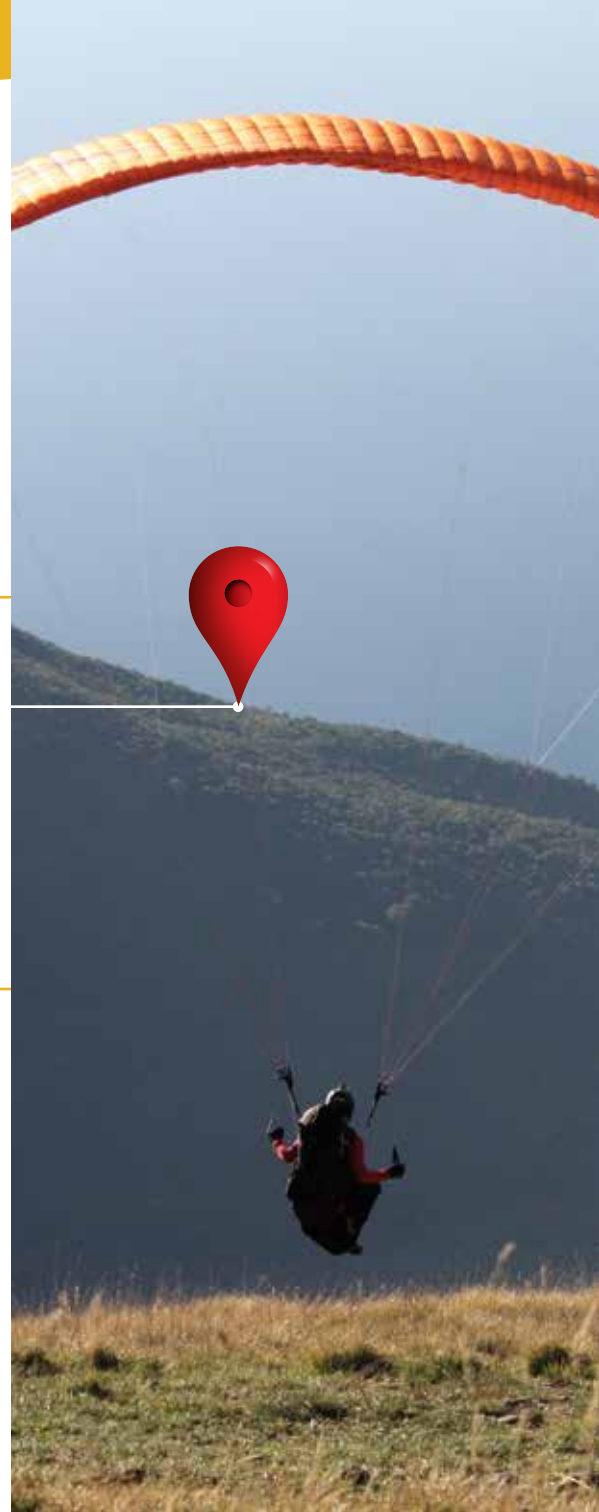
Turistët që shijojnë këtë lloj aktiviteti kanë preferenca specifike. Nëse premisa kryesore për parashutizëm është panorama e gjerë dhe pamja spektakolare, atëherë pasuria e peizazheve të ndryshme dhe të pazakonshme dhe përvoja panoramike në këtë zonë është e pashoqe. Pamja është e mbushur me ngjyra hyjnore dhe kombinime të rralla të ujit, tokës e pyjeve. Parashutizmi është një kurë ndaj frikës, është thirrje për aventurë, adrenalinë, ndjesi lirie, paqeje e qetësie, shkrirje me natyrën dhe kthim të ëndrrës në realitet.

Планините Галичица и Јабланица изобилуваат со „природни“ места за полетување до кои лесно се пристапува по асфалтен или земјан пат. На овие две планини во минатото се организирани повеќе домашни и меѓународни натпревари како и европско првенство во параглајдерство. Во текот на туристичката сезона има голема посетеност од странски параглајдеристи, а можат да се организираат и тандем летови за туристи кои сакаат да го видат Охрид од сосема поинаква перспектива. Во моментот постојат две полетувалишта на Галичица и едно на Јабланица.

Galichica and Jablanica Mountains have numerous “natural” places to take off easily, which are accessible by a paved or earthy road. These two mountains hosted in the past years several national and international competitions, such as the European Paragliding Cup. Many foreign paragliders are visiting during the tourist season; also tandem flights can be organized for tourists who want to see Ohrid from a completely different perspective. Currently there are two take off points on Galichica and one on Jablanica.

Malet Galiçica (Mali i Thatë) dhe Jabllanica kanë shumë vende natyrore të përshtatshme për parashutizëm që janë të arritshme me rrugë të shtruara dhe rurale. Në këto dy male janë zhvilluar gjatë viteve të fundit konkurse kombëtare dhe ndërkombëtare të parashutizmit mes të cilave dhe Kupa Evropiane e Parashutizmit. Gjatë sezonit turistik ka fluks vizitorësh dhe pilotësh, dhe organizohen edhe fluturime tandem për turistët të cilët dëshirojnë të shohin Ohrin nga një perspektivë ndryshe. Momentalisht ka dy pika për hedhje në Galiçicë (Mali i Thatë) dhe një në Jabllanicë.

Полетувалиште над с. Трпејца на височина од 1.560 м (координати: N 40 57' 16.40" E20 48' 44.21"). Ова е природен параглајдерски старт на планината Галичица, се наоѓа веднаш под патот за Преспанското Езеро. Има природна тревна подлога и лесно се стигнува до него.

Полетувалиште над с. Велестово, Галичица, на височина од 1.250 м (координати: N41 05' 31.43" E20 50.07' 47"). Ова е природен параглајдерски старт на планината Галичица, се наоѓа над селото Велестово, а до него се доаѓа по асфалтен и земјан пат. Стартот е ориентиран кон запад и се полетува кон Охридското Езеро.

Take off point over Trpejca village at 1,560 meters height (coordinates: N 40 57' 16.40" E20 48' 44.21"). This is a natural paragliding start on Mt. Galichica and is located just below the road to Lake Prespa. There is a natural grass surface and is easily accessible.

Take off point over Velestovo village, Galichica at a height of 1,250 meters (coordinates: N41 05' 31.43" E20 50.07' 47"). This is a natural paragliding start on Mt. Galichica, located over the village of Velestovo, and one can get there via earthy and asphalt road. The start is oriented to the west and the takeoff is towards the Ohrid Lake.

Pika e fluturimit në fshatin Tërpecja në 1,560 metra lartësi (V 40 57' 16.40" L20 48' 44.21") është një pikë natyrale hedhjeje për parashutizëm në malin Galiçica dhe është pozicionuar në rrugën për në liqenin e Prespës. Aty gjenden mjaft sipërfaqe të sheshta me bar, lehtësisht të aksesueshme.

Pika e fluturimit mbi fshatrat Velevostovë, Galiçicë ka një lartësi 1,250 metra mbi nivelin e detit dhe koordinata (V 41 05' 31.43" L 20 50.07' 47"). Kjo është gjithashtu një pikë natyrore për fluturime tek e cila mund arrihet lehtësisht me rrugë të asfaltuar dhe rurale. Fluturimi është i orientuar drejt perëndimit dhe hedhja bëhet në drejtim të liqenit të Ohrit.

Полетувалиште Три Шилка, Јабланица, на височина од 1.600 м (координати: N41 10`06.99" E20 35`08.71"). Ова е природен параглајдерски старт на планината Јабланица. Се наоѓа над Струга, а до него се доаѓа по асфалтен и земјан пат. Стартот е ориентиран кон исток и се полетува кон Охридско Езеро.

Параглајдерството е рекреативен и авантуристички спорт. Средството за летање - параглајдерот му овозможува на човекот користејќи ја техниката на слободно летање, движењето на ветерот и топлиот воздух да се вивне во небесните височини и безбедно да се спушти на сигурен терен.

Take off point on Tri Shilka peak, Jablanica, at a height of 1,600 meters (coordinates: N41 10`06.99" E20 35`08.71"). This is a natural paragliding start on Mt. Jablanica, located over Struga, and one can get there via earthy and asphalt road. The start is oriented to the east and the takeoff is towards the Ohrid Lake.

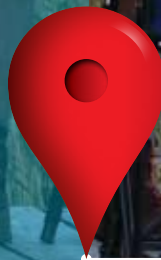
Paragliding is a recreational and adventure sports. The mean of flying - paraglide enables the man by using the technique of free flying, wind movement and warm air to rise in the sky and safely descend to the ground.

Pika e fluturimit në Trishilkë, Jabllanicë me një lartësi 1,600 metra mbi nivelin e detit ka koordinatat V 41 10`06.99" L 20 35`08.71". Kjo pikë fluturimi natyrale fillon në malin Jabllanica, mbi Strugë dhe është lehtësisht e arritshme me rrugë të shtruar dhe rurale. Nisja është e orientuar drejt lindjes dhe hedhja bëhet në drejtim të liqenit të Ohrit.

Parashutizmi është një sport i aventurës por edhe shumë argëtues. Ky sport të jep mundësinë që duke përdorur teknikat e fluturimit të lirë, lëvizjet e erës dhe rrymat e ngrohta të ajrit, të ngrihesh në qiell dhe të zbresësh i sigurt në tokë.

**РИБАРСТВО
FISHING
PESHKIM**

Историјата на **рибарењето** се провлекува четириесет илјади години наназад.

Постојат повеќе техники на рибарење, а една од најраспространетите техники на риболов во светот, која е стара повеќе од 1.800 години е мушичарењето (fly fishing). Македонија е лулка на овој вид на рибарење.

Токму во Охридскиот регион се користи најмногу оваа древна техника и токму тука е можноста за ширење на овој вид туризам. Македонија со своите бројни реки, езера и акумулации е рај за мушичарење на повеќе видови пастрмки.

History of **fishing** goes back forty thousand years in time.

There are several fishing techniques, and one of the most widespread techniques of fishing in the world, which is more than 1,800 years old is the fly fishing. Macedonia is the cradle of this type of fishing.

Exactly in the Ohrid region this ancient technique is used, and here lies the possibility of spreading this kind of tourism. Macedonia with its numerous rivers, lakes and reservoirs is a haven for fly fishing of several species of trout.

Historia e **peshkimit** në këtë zonë daton 40 mijë vjet më parë.

Ka shumë teknika peshkimi dhe një nga më të përhapurat në botë është peshkimi me grep që daton rreth 1,800 vite më parë. Maqedonia është djepi i këtij lloj peshkimi.

Në rajonin e Ohrit përdoret akoma kjo teknikë antike dhe kjo ofron një mundësi perfekte për zhvillimin e këtij lloj turizmi. Maqedonia me lumenjtë, liqenet dhe rezervuaret e veta të shumta, është parajsë për peshkimin me grep të disa llojeve troftash.

Спортскиот риболов во Македонија е дозволен на езерата, со валидна дозвола, која ја издаваат риболовните друштва. Голем број водни ресурси се дадени под концесија, а самите концесионери го уредуваат издавањето на дозволи, но и одржувањето на терените околу местата за риболов. Затоа секој рибар, самостојно или туристички организиран, треба да се информира кои се правилата кои важат на конкретната вода. Правилата најчесто се напишани, или може да се обезбедат од концесионерот од кој треба да се извади дозвола. На секоја вода има правила, со каков прибор можеш да се лови, колку и колкави риби можеш да се понесат и слично.

Sport fishing in Macedonia is allowed on the lakes, with a valid license issued by the fishing companies. Many water resources are given under concession, and these concessionaires regulate the licensing, but also the maintenance of land around fishing spots. Therefore every fisherman, individually or organized in a tour, should be informed about the rules that apply to the specific waters. The rules are usually written, or may be provided by the concessionaire which grants the permit. Each water has rules, regarding the fishing equipment, the amount and size of the caught fish, etc.

Sporti i peshkimit në liqen në Maqedoni lejohet vetëm me një liçencë të veçantë që lëshohet nga kompanitë e peshkimit. Shumë burime ujore janë dhënë me konçesion, dhe kompanitë konçesionare rregullojnë liçencimin dhe mirëmbajtjen e terrenit rreth vendeve të peshkimit. Prandaj çdo peshkatar qoftë vetëm apo pjesë e një turi të organizuar, duhet të jetë në dijeni të rregullave që aplikohen për peshkimin në këto ujëra. Këto rregulla zakonisht janë të shkruara, ose u jepen peshkatarëve nga kompanitë konçesionare të cilat japin lejen e peshkimit. Në secilin prej liqeneve, lumenjve e rezervateve aplikohen rregulla të ndryshme në lidhje me pajisjet e peshkimit, sasinë e peshkut që lejohet të peshkohet etj.

Регионот на општините Охрид, Струга, Вевчани и Дебарца е богат со водни ресурси започнувајќи од атрактивното Охридско Езеро, па сè до помалите езера кои се особено интересни поради рибниот фонд со кои располагаат, како Требенишко Езеро и Слатинско Езеро, секако познатиот Црн Дрим и помалите локални реки како Сатеска и Коселска.

Црн Дрим кај селото Вранешта е риболовен ревер „река Црн Дрим 1“. Сливот на реката Црн Дрим го опфаќа течението на реката Црн Дрим од истекот на Охридското Езеро во Струга, низводно до вливањето во акумулацијата Глобочица. Границата е мостот во с. Ташмаруништа. Кон тој слив припаѓаат и реките Сатеска, Голема Река, Беличка Река, Лабунишка Река, Вевчанска Река.

The region of Ohrid, Struga, Debarca and Vevcani municipalities is rich in water resources, starting from the attractive Ohrid Lake, to the smaller lakes that are particularly interesting because of fish stocks such as Trebenishko Lake and Lake Slatina, the widely known Crn Drim River and smaller local rivers as Sateska and Koselska.

Crn Drim River in the Vraneshta village is a fishing pond “Crn Drim River 1”. The confluence of the Crn Drim River covers the river from its flow out of Ohrid Lake, through Struga, downstream to the Globochica reservoir. The border is the bridge in Tashmarunishta. Sateska, Golema Reka, Belichka, Labunishka and Vevcani Rivers belong to this basin.

Rajonet e komunave të Ohrit, Strugës, Vevçanit dhe Debarçës janë të pasura me burime ujore që nga liqeni i mrekullueshëm i Ohrit, deri tek liqenet e vogla si Trebenishko e Slatina, i mirënjohuri lumi Drini i Zi dhe lumenj të tjerë si Sateska dhe Koselska.

Në Drinin e Zi në fshatin Vranishtë ndodhet edhe baseni i peshkimit “Drini i Zi 1”. Rrjedha e lumit Drin i Zi vjen nga liqeni i Ohrit, nëpërmjet Strugës deri poshtë në rezervuarin Globoçicë. Ura e Tashmarunishtës është kufiri i këtij baseni ujqor të cilit i përkasin lumenjtë e Sateskës, Golema Rekës, Belishkës, Labunishkës dhe Vevçanit.

АЛБАНИЈА

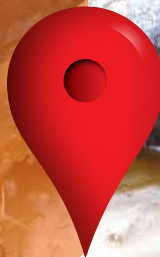
ALBANIA

SHQIPËRIA

КУЛИНАРСКО И
АГРО-ТУРИСТИЧКО
НАСЛЕДСТВО

CULINARY AND
AGRO-TOURISTIC
HERITAGE

TRASHËGIMIA
KULINARE DHE
AGRO TURISTIKE

Во Пустец (Корча) и Тушемиште (Поградец) се готват и послужуваат неколку традиционални јадења како што се пастрмката во тава, питите итн. Само со пастрмка, ретка езерска риба, може да се подготват десетина различни јадења: со кромид, рибарска тава, на скара, филе од пастрмка, салата од пастрмка, пастрмка печена на ражен, пастрмка во тава со ореви итн. Други традиционални рецепти се пржена белвица со ореви, кебапи со кромид и јогурт, пити со различни полнења итн. Но, пастрмката во тава останува омилено јадење за многу туристи кои ја посетуваат оваа област само за да го пробаат специјалниот рецепт. Риба која со големо мајсторство се подготвуваат во Пустец е мрената, редок вид риба, која живее само во Преспанското Езеро.

The area of Korça and Pogradeci has a **rich culinary tradition**. In **Pusteci (Korça)** and **Tushemishti (Pogradeci)** there are cooked and served several traditional dishes as trout or koran casserole, crumpet, pies etc. Koran, the rare lake fish, is the main component of about 10 traditional dishes: in a casserole with onions, fisherman casserole, grilled, fillet, roasted on the spit, salad, in a casserole with cream and nuts etc. Other traditional recipes are fried belushka (herrings) with nuts, qebaps with garlic and yogurt, pies with various fillings etc. But the koran's casserole dish remains the favorite for many tourist that visit the area only to try this special recipe. Among the fish varieties masterfully cooked in Pusteci is also Mrena, a rare fish found only in Prespa's Lake.

Zona e Korçës dhe Pogradecit ka një **traditë të pasur kulinare**. Në **Pustec (Korçë)** e **Tushemisht (Pogradec)** gatuhen e serviren një sërë recetash tradicionale si tava e peshkut me troftë ose koran, kulaçi, lakrori etj. Vetëm me koranin, peshkun e rrallë të liqenit mund të bëhen mbi 10 gatime të ndryshme: me qepë, tavë peshkatari, i zgarës, fileto korani, sallatë korani, koran i pjekur në hell, koran në tavë me arra etj. Gatime të tjera janë belushkët e skuqur me arra, qofte të rreme me hudhra dhe kos, byrekë me mbushje të ndryshme etj. Por tava e koranit mbetet e parapëlqyera e turistëve ditorë që shumë shpesh vizitojnë zonën vetëm për të konsumuar këtë recetë. Në Pustec gatuhet edhe Mrena, një lloj peshku i rrallë që rritet vetëm në liqenin e Prespës.

Korça ima долгогодишна традиција во одгледувањето пчели и производство на мед и други пчелини производи. Пчелите од овој регион, се одгледуваат на планината Морава, многу блиску до градот, а се напасуваат од ливадскиот цвет и во иглолисните шуми.

Медот, питата од мед и продукти од јаткести овошја комбинирани со мед се особено карактеристични производи од регионот, кои сè повеќе се бараат од домашните и странските туристи.

Korça has an old tradition on bee farming and its product processing. Beehives of these areas are located in Morava Mountain, and graze in flowers and the coniferous forest of this village.

Honey, honeycomb, and many other products of fruits and nuts processed with honey are specialties highly requested from the foreign and domestic tourists visiting the area.

Qyteti i Korçës ka një traditë 40 vjeçare në rritjen e bletëve dhe nxjerrjen e prodhimeve të tyre. Bletët e kësaj zone, rriten në ferma të vendosura në malin e Moravës, shumë pranë qytetit, dhe kullotin në lule ashtu edhe në pyjet halore. **Mjalti, hojet dhe shumë produkte të tjera të frutave e arreveve të trajtuara me mjaltë** janë prodhime të veçanta karakteristike të zonës që sa vijne edhe më shumë kërkohen nga turistët vendas e të huaj.

Ракијата од слива (како дивата така и култивираната) е еден локален производ, кој се произведува долг низ години во регионот на Воскопоја и Дарда, Виткуќ и Дренова. Нејзиното производство ја надминало семејната употреба и сега е веќе еден од производите што се сервира со сите традиционални јадења во таверните, ановите и рестораните во регионот. Во регионот на Бобошtica, растат неколку вида од дрвото црница, а се произведува и тргува **ракијата од црница**, еден посебен производ од ваков вид во Албанија. Ракијата се произведува од семејствата на земјоделците и го има во сите локали во овој регион.

Plum raki (distilled from both wild and cultivated variety of this fruit) is a local product distilled since many years from the habitants of Voskopoja, Dardha, Vithkuqi and Drenova. This product is not any more used only at home but accompanies all traditional dishes served in the local taverns, guesthouses and restaurants of the area. In Boboshtica there are found many mulberry trees in several varieties. Farmer families distill and sell the famous **mulberry raki**, a special product in Albania and region, very demanded and widely served in all local bars, restaurants and taverns.

Rakia e kumbullës (si të egër edhe të kultivuar) është një produkt lokal që është prodhuar në vite nga banorët e zonës së Voskopojës, Dardhës, Vithkuqit e Drenovës. Prodhimi i saj i ka kaluar kufijtë e përdorimit familjar dhe tashmë është një prej produkteve që shoqëron gjithë gatimet tradicionale në tavernat, hanet e restorantet e zonës. Në zonën e Boboshticës rritet pema e manave në disa derivate, dhe nga familjet e fermerëve prodhohet dhe tregtohet në të gjitha lokalet e shërbimit **rakia e manit**, një produkt i veçantë i llojit të tij në Shqipëri e rajon.

**ПРИРОДНО
НАСЛЕДСТВО**

**NATURAL
HERITAGE**

**TRASHËGIMIA
NATYRORE**

Преспанското Езеро е едно од слатководните езера во Европа кое го делат: Македонија, Албанија и Грција. Има вкупна површина од 313.6 км², од кои 190 км² ѝ припаѓаат на Македонија, 84 км² на Грција и 38.8 км² на Албанија. Преспанското Езеро се наоѓа на височина од 853 метри и е највисокото тектонско езеро на Балканот. Во котлината на Преспа се сместени две езера: Голема Преспа и Мала Преспа. Езерото е главна туристичка атракција за посетителите на Пустец. Езерото е добро познато за туристите исто така и поради маркетингот од трите држави кои го делат. Престижното списание „Форбс“ во 2010 година го спомена како едно од 20 туристички места кои мора да се посетат.

Prespa lake is one of the freshwater lakes in Europe, shared by Albania, Macedonia and Greece. Its total area is about 313.6 km² out of which 190 km² belong to Macedonia, 84.8 km² to Greece and 38.8 km² Albania. Prespa is the highest tectonic lake in the Balkans standing at an altitude of 853 m. Prespa is divided into two lakes: Great Prespa and Small Prespa. This lake is the main touristic attraction for the visitors of Pustec. The lake is well known for tourists also because of the marketing from the three states it is shared by. The prestigious “Forbes” magazine mentioned it as one of the 20 most recommended touristic destinations in 2010.

Liqeni i Prespës është një ndër liqenet me ujëra të freskëta në Evropë dhe ndahet mes tre shteteve: Maqedonisë, Shqipërisë dhe Greqisë me një sipërfaqe të përgjithshme prej 313.6 km² nga të cilat 190 km² i takojnë Maqedonisë, 84.8 km² Greqisë dhe 38.8 km² Shqipërisë. Liqeni i Prespës është liqeni më i lartë tektonik në Ballkan, i pozicionuar në një lartësi 853 metra. Prespa ndahet në dy liqene: Prespa e Madhe dhe Prespa e Vogël. Ky liqen është tërheqja kryesore për vizitorët e Pustecit. Liqeni është tërheqës për turistët edhe prej marketingut të trefishtë që gëzon, nga tre shtetet mes të cilave ai ndahet. Revista prestigjioze “Forbes” në vitin 2010 e cilësoi si një ndër 20 vendet turistike të këshilluara.

Националниот парк на Преспа се наоѓа 45 км северо-источно од Корча. Овој парк со богата флора и фауна, зафаќа површина од 27.750 хектари и опфаќа планини, езеро, шуми, полиња и пасишта. Во паркот растат 56 ендемски видови на растенија, живеат осум вида ендемска риба (крап, јагула, мрена, скорбуст, црвеноперка, плашица итн.), како и реткиот бел пеликан. Водите на Преспанското Езеро се бистри и прозирни и на езерскиот брег во должина од 10 километри се наоѓаат убави песочни и карпести плажи.

Prespa's National Park is situated 45 kilometers at northeast of Korça. This park has a rich flora and fauna, a surface of 27,750 hectares and includes mountains, lake, forests, fields and pastures. In it grow 56 types of endemic plants; eight types of endemic fishes (carp, eel, mrena, skorbuzi, karasi, bleaks, etc) and the rare White Pelican. Prespa Lake's waters are clear and transparent and in its 10 kilometers of lake-line lie beautiful sand and rocky beaches.

Parku Kombëtar i Prespës ndodhet 45 km në verilindje të Korçës. Ky park me florë dhe faunë të pasur, ka një sipërfaqe prej 27,750 hektarë dhe përfshin në të sipërfaqe malore, liqenore, pyje, fusha e lëndina. Në të rriten 56 lloje bimësh endemike, tetë lloje peshqish endemike (krap, ngjala, mrena, skorbuzi, karasi, gjuhëza etj.) dhe i rralli Pelikani i Bardhë. Ujërat e liqenit të Prespës janë transparente dhe në vijën breg-liqenore prej 10 kilometrash gjenden plazhe të bukura ranorë e shkëmborë.

Охридското Езеро е најдлабокото езеро на Балканот (285 метри) со старост од 2- до 4 милиони години и е под заштита на УНЕСКО, заради специфичноста на неговата вода и повеќе заради 17 ретки водни видови кои живеат во него.

Лин е мал, но многу живописен полуостров на кој е сместено едно село со истото име, на западниот дел на Охридското Езеро. Животот во полуостровот Лин датира од почетокот на железното доба и се верува дека тогаш Лин бил просперитетен остров. На горниот дел на полуостровот, археолошките наоди од 1968 година, откриваат еден многу посебен мозаик, кој му припаѓа на VII-VI пред наша ера, за времето на владеење на римскиот цар со илирско потекло, Јустиниан. Преданијата кажуваат дека Лин бил омилено место за одмор за родителите на царот Јустиниан.

Ohrid lake is the deepest lake in the Balkans (285 m) and dates 2 to 4 million years; this lake is under UNESCO's protection due to the specifics of its waters and more than 17 rare species living in it.

Lin is a small but very attractive peninsula, lying in the village bearing the same name, in the western part of Ohrid Lake. Life in Lin peninsula starts from the Iron Age and it is thought that Lin was well-flourished at that time. In the upper part of the peninsula, archaeological discoveries in 1968 brought to light a very special mosaic belonging to VII-VI century BC, during the ruling of the Roman Emperor of Illyrian origin, Justinian. Legends say that Lin has been the favorite vacation place of Justinian Emperor's parents.

Liqeni i Ohrit është liqeni më i thellë në Ballkan (285 m) me moshë 2-4 milionë vjeçare dhe është nën mbrojtjen e UNESCOs prej veçantisë së tij dhe 17 llojeve të specieve të rralla ujore që rriten në të.

Lini është një gadishull i vogël, por shumë piktoresk me një fshat me të njëjtin emër, në pjesën perëndimore të Liqenit të Ohrit. Jeta në gadishullin e Linit daton në fillimet e periudhës së Hekurit dhe mendohet se Lini ishte shumë i zhvilluar në atë kohë. Në pjesën e sipërme të gadishullit, zbulimet arkeologjike në 1968 nxorën në dritë një mozaik shumë të veçantë që i përket shekullit të VII-VI para Krishtit, kohës së sundimit të Perandorit Romak me origjinë ilire, Justinianit. Gojëdhënat thonë se Lini ka qenë vendi i preferuar i pushimit të prindërve të Perandorit Justinian.

Селото Тушемиште се простира на околу 5 км источно од градот Подградец, и е оаза од природни богатства, човечки, верски, историски и климатски богатства во ова подрачје. Селото има површина од околу 200 хектари различни шуми со бука и елки. Се граничи со Охридското Езеро на север, со Сува Гора на исток, селото Загорчан на југ и со селото Старова на запад. Тушемиште има спој од ладната планинска клима и меката ридска. Во Тушемиште се наоѓа и Паркот на Дрилон, наречен според реката која извира таму. Многубројните декоративни дрвја и различните растенија се во целосна хармонија со кристалните води на реката Дрилон, пешачките патеки, карактеристичните мостови од дрво и голем број видови птици.

Tushemisht village is positioned about 5 km east of Pogradeci, and can be considered an oasis of natural, human, religious historical and climacteric treasures of the area. The village has about 200 acres of mixed beech and fir forests. North it meets Ohrid Lake, east The Dried Mountain, south the Zargorcan village and west the Starova village. Tushemisht has a mixed of cold mountainous and mild hilly climate. In Tushemisht area is found the touristic **park of Drilon**, named after the river stemming from there. The place offers a wonderful combination of crystal clear cold waters of Drilon river, trees and dense decorative vegetation, walking wooden bridges and animals, birds and fishes.

Fshati Tushemisht shtrihet në lindje të qytetit të Pogradecit, rreth 5 km larg tij, dhe përbën një oaz të vlerave natyrore, njerëzore, fetare, historike e klimatike në zonë. Fshati ka një sipërfaqe prej rreth 200 ha pyje të perzierë ahu dhe bredhi. Ai kufizohet me liqenin e Ohrit në veri, me Malin e Thatë në lindje, me fshatin Zagorçan në jug dhe me fshatin Starovë në perëndim. Në të mbizotëron një ndërthurje e klimës malore dhe asaj të butë kodrinore. Në Tushemisht ndodhet edhe **parku i Drilonit**, që ka marrë emrin nga lumi që buron aty. Pemët e shumta dekorative dhe bimët e ndryshme janë në harmoni të plotë me ujjat e kristalta të lumit Drilon, rrugicat për shëtitje, urat karakteristike prej druri dhe peshqit, kafshët e zogjtë.

Резерварот за пастрмка „Наум Стамболци“ е посебна категорија во рамките на природното наследство на овој регион, и покрај добрата распространетост на пастрмката во тој предел, резерватот е една уникатна туристичка атракција од тој вид. Овој природен резерват се наоѓа на крстопатот меѓу Охридското и Преспанското Езеро, обезбедувајќи се со вода од двете езера. Водата, филтрирана од карпите, е многу чиста и може да се пие.

The trout and karan reservoir “Naum Stambolxhi” is a special category within the natural heritage considering that besides growing the best trout and karan in the area, it is a unique tourist attraction of its kind. This natural resource is situated in the crossing point between Ohrid and Prespa lakes, provided with water from both of them. The water, filtered by the rocks, is extremely clear and drinkable.

Rezervati i troftës dhe koranit “Naum Stambolxhi” përbën një kategori më vete brenda trashëgimisë natyrore të zonës, pasi përpos shpërndarjes më të mirë të troftës dhe koranit, rezervati është edhe një atraksion turistik unik në llojin e tij. Ky rezervat natyror ndodhet në kryqëzim të rrjedhave të liqenit të Ohrit dhe Prespës, duke marrë ujë nga të dy. Uji, i filtruar prej shkëmbinjve, ka një qartësi të madhe dhe është i pijshëm.

Планината Морава со 1400 метри надморска височина е на само 10 километри од Корча. Во неа се наоѓа Националниот парк „Елката на Дреново“, со површина од 1380 хектари. Паркот е богат со слатководни извори, како изворите на Свети Ѓорѓи, Плака и Плица. Флората и фауната во паркот е богата и разнолична. Ова е еден од регионите кои имаат шуми богати со јод, познат по неговите лековити и смирувачки особини. Доминираат дрвја како македонската елка, црниот бор и јаворот кој е многу редок. Во овој парк живеат најголемиот број на цицачи во Албанија.

Morava Mountain is 10 km from Korca. It is home of the national park “Drenova’s Fir” with an altitude of 1400 m above sea level and a surface of 1380 hectares. The park is rich in amazing fresh water springs such as Saint George, Plaka and Pllica springs. It has a very diverse flora and fauna, and forests rich in iodine, known for their curative and relaxing qualities. Mostly found trees are the Macedonian fir, the black pine, maple, and *Taxus bacata* which is very rare. In this park lives the largest number of mammals in Albania.

Mali i Moravës shtrihet 10 km nga qyteti i Korçës. Në të gjendet Parku kombëtar “Bredhi i Drenovës” në lartësinë deri në 1400 metra mbi nivelin e detit, me sipërfaqe 1380 hektarë. Parku është i pasur me burime ujore që mahnitin vizitorët si burimet e Shën Gjergjit, Pllakës, Pllicës etj. Flora dhe fauna e parkut është e larmishme, pyjet e pasura me jod janë të njohura për vetitë e tyre kurative dhe qetësuese. Dominojnë drurë të rrallë si bredhi i Maqedonisë, që ndodhet i kufizuar në Shqipërinë Juglindore, pisha e zezë, panja dhe tisi që është shumë i rrallë. Në këtë park rritet numri më i madh i gjitarëve në Shqipëri.

Дарда е на 19 км од Корча, на 1400 метри надморска височина. Овој привлечен туристички локалитет, со незамислива убавина на пејзажот во секое годишно доба, бројните води кои течат од планинските врвови што го опкружуваат, се наоѓа меѓу високите шуми со буки, бор и лешник. На ридовите наоколу се насадени значително количество на црн бор и бреза. Во ова подрачје се наоѓаат и шуми со 80 годишни елки кои се протегаат над селото. Скијачката патека, која е поставена пред неколку години, е посебна атракција за зимските посетители. Дарда е едно од најпопуларните подрачја во Албанија за планинарење, кампирање и скијање.

Dardha is located 19 km from Korca, at an altitude of 1400 meters above sea level. This attractive tourist location, with a marvelous landscape in every season, large waters coming down from the surrounding mountains, is located between the high forests of beech, pine and hazelnuts. In the surrounding hills are found black pine and birch, and also 80-year-old fir forests. The ski track, inaugurated a few years ago, is a very popular attraction in winter. Dardha is one of the most popular touristic areas in Albania for hiking, camping and skiing.

Fshati Dardhë ndodhet 19 km larg qytetit të Korçës, në një lartësi prej 1400 metra mbi nivelin e detit. Ky lokalitet tërheqës turistik, me një bukuri marramendëse të peizazhit në çdo stinë, ujëra të shumtë që zbresin nga majat e maleve që e rrethojnë, gjendet mes pyjeve të larta të ahut, pishave e lajthive. Në kodrat përreth fshatit gjenden pyje me pishë e zezë dhe mëshetkna si dhe pyje bredhi 80 vjeçarë. Pista e skive është një atraksion shumë i vizituar dimëror. Dardha është një nga zonat më të njohura në Shqipëri për turizëm malor, kamping dhe ski.

Воскопоја се наоѓа околу 20 км западно од градот Корча и се простира на една убава висорамнина меѓу Гора и Опари, со прекрасна височина од 1200 м над морето. Таа нуди разни видови на културни, духовни и природни туристички атракции. Свежите и зелени лета, ладните зими, воздух богат со кислород и арома на борови, како и патеки за скијање со снег кој трае до пратот на пролета, се карактеристики што ја прават Воскопоја привлечно место за туристите во секое годишно доба. Ова подрачје има природни богатства од долини, стрмнини и клисури, зони со масивни шуми, главно борови, бука и даб, кои формираат венец околу Воскопоја.

Voskopoja is located 20 km west from Korca, on a beautiful highland 1200 meter above the sea, between Gora and Opari. It offers a wide range of cultural, spiritual and natural touristic attractions. Fresh and green summers and cold winters, oxygen-rich air and the scent of pine trees, as well as ski tracks with the snow that lasts until the eve of spring, are features that make Voskopoja an attractive location for tourists in every season. This area has the natural treasure of the valley plains, slopes and torrents, massive forest areas - mainly pine, beech and oak - which form the crown around Voskopoja.

Voskopoja ndodhet rreth 20 km në perëndim të qytetit të Korçës dhe shtrihet në një rrafshnaltë të bukur mes Gorës dhe Oparit, me lartësi mesatare 1200 m mbi det. Ajo paraqet një destinacion shumë interesant për vizitorët si përsa i përket trashëgimisë kulturore e shpirtërore, ashtu edhe pasurisë natyrore. Verat e freskëta dhe të gjelbërta, dimrat e ftohtë, ajri i pasur me oksigjen dhe aromë pishash, si edhe pista e skive me dëborën që zgjat deri në prag pranvere, janë karakteristika që e bëjnë Voskopojën një vendndodhje tërheqëse për turistët në çdo stinë. Kjo zonë ka si pasuri natyrore lugina e pllaja, shpate e gryka përrenjsh, zona masive me pyje, kryesisht pisha, ahu e dushku, që formojnë kurorën përreth Voskopojës.

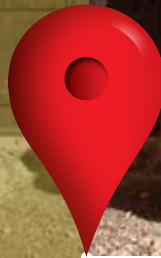

Виткуќ е мало село кое се протега 26 километри југозападно од Корча, дел од националниот парк на Боздовец. Неговата планинска клима ладна во зима и свежа преку лето, е многу здрава, има лековити својства, а теренот е погоден за активности во природа во сите годишни времиња. Највисоката точка е врвот Рунгаја на 1750 метри надморска височина, еден од предизвиците на пасионираните алпинисти. Ладните води на изворот во Беловода, богати со минерали, се друга атракција на регионот. Во шумите на областа на Виткуќ растат и лековити растенија како смреката, дивата ружа, планински чај, липа, жумблица, басан, итн.

Vithkuqi is a small village 26 km southwest of Korca, part of Bozdoveci national park. Its mountainous climate, cold in winter and fresh in summer, is very healthy, its air has curative qualities and the terrain is appropriate for activities in nature during all seasons. The Rungaja peak, 1750 meters above the sea level, is one of the challenges for the passionate alpinists. The fresh springs of Bellodova, rich in minerals, and the artificial lake of Gjançi, habitat for several types of fish, are other attractions in the area. In Vithkuqi grow many medical plants such as juniper, wild rose, mountain tea, linden flowers, zhumblica, hollyhock, basan flowers, elder flowers etc.

Vithkuqi është një fshat i cili shtrihet 26 km në jugperëndim të qytetit të Korçës, pjesë e parkut kombëtar të Bozdovecit. Klima e tij malore e ftohtë në dimër dhe e freskët në verë, është mjaft e shëndetshme, ka vlera kurative dhe është e përshtatshme për aktivitete në natyrë në të gjitha stinët. Maja Rungaja me lartësi 1750m është një prej sfidave të alpinistëve të apasionuar. Ujërat e ftohta të burimit të Bellovodës, shumë të pasur në minerale, dhe liqeni artificial i Gjançit ku ka lloje të ndryshme peshku janë të tjera atraksione të zonës. Karakteristike janë edhe bimët mjeksore si dëllinja, trëndafili i egër, çaji i malit, lule bliri, zhumblica, mëllaga, lule basani, lule shtogu etj.

КУЛТУРНО
НАСЛЕДСТВО
CULTURAL
HERITAGE
TRASHËGIMIA
KULTURORE

Живописниот остров Мал Град (Островот на змиите) се наоѓа во средина на Преспанското Езеро на 900 метри надморска височина. Во него се наоѓаат остатоците од старата базилика на Света Богородица, изградена во XIV век. Таа е изградена во пештера и е украсена со византиски фрески, како во внатрешноста, така и во нејзината надворешна структура. Црквата на Света Богородица служела како духовен центар на албанските водачи низ векови. Натписите кои се наоѓаат во црквата датираат од различни периоди, поврзани со историјата на овој споменик. Еден натпис на јужната страна, најстариот во оваа црква е од 1345 година и од првата фаза на украсување на оваа црква со фрески. Во островот Мал Град се наоѓаат и остатоците од летната вила на Цар Симеон од XI век.

The beautiful Maligradi Island (Serpent Island) is located in Prespa Lake in front of Pusteci village, at 900 m above the sea level. There are found the ruins of old **Saint Mary basilica**, built on XIV. It is built in a cave and decorated with Byzantine afresques inside and outside its structure. St. Mary's Church served as a spiritual center for many Albanian kings. Inscriptions found in it belong to different periods related to the history of this monument. An inscription on the south side, the earliest in this church belongs to 1345 and the first phase of church frescoes painting. On the island of Maligradi are also found the ruins of the summer villa of King Simeon (XI century).

Ishulli piktoresk i Maligradit (Ishulli i Gjarprit) gjendet në mes të liqenit të Prespës së Madhe në lartësinë 900 metra mbi nivelin e detit. Në të gjenden rrënojat e bazilikës së vjetër të **Shën Mërisë**, ndërtuar në shekullin e XIV. Ajo është ndërtuar në një shpellë dhe zbukuruar me afreske Bizantine në brendësi dhe në strukturën e jashtme. Kisha e Shën Mërisë ka shërbyer si qendër shpirtërore për prijësat shqiptarë në shekuj. Mbishkrimet që gjenden në të i përkasin periudhave të ndryshme. Një mbishkrim në faqen jugore, më i hershmi, i përket vitit 1345 dhe fazës së parë të zbukurimit të kësaj kishe me afreske. Në ishullin e Maligradit ndodhen edhe rrënojat e vilës verore të Car Simeonit të shekullit XI.

Бобоштица е друг атрактивен локалитет, само 10 км од Корча, кој се истакнува со своето природно и историско култно богатство.

Во Бобоштица се наоѓаат неколку стари цркви, како **црквата Света Богородица, црквата Свет Јован Крстител и Свети Димитриј**. Двете последни од страна на албанската држава се прогласени за културни споменици. Тие се делот што останал од 13 православни цркви и 3 манастири, што ги имало во селото во 17 век.

Boboshtica is another attractive location just 10 km from Korça, which is known for its natyral, historical and religious treasure.

In Boboshtica are found some old churches as **St. Mary church, St. John the Baptist church and St. Demetrius church**, the last two cultural monuments proclaimed by the Albanian state. This is what remains from the 13 Orthodox churches and 3 monasteries this village counted in the 17th century.

Boboshtica është një tjetër lokalitet tërheqës vetëm 10 km larg qytetit të Korçës, i cili shquhet si për pasurinë natyrore edhe ato historike e të kultit.

Në Boboshticë gjenden disa kisha të hershme si **Kisha e Shën Mërisë, Kisha e Shën Joan Pagëzorit dhe Shën Dhimitrit**, dy të fundit të shpallura monumente kulture nga shteti shqiptar. Këto janë pjesa e mbetur nga 13 kisha e 3 Manastire Ortodokse që ky fshat numëronte në shekullin e 17-të.

На само неколку километри од Корча, е лоцирано селото **Дреново**, помеѓу две мали реки, меѓу планината Морава и долината на Корча. Во тој сликовит пејзаж се наоѓа **црквата на Ристоз**, оценета како една од најстарите културни објекти на Балканот (1390) и културен споменик под заштита на државата. Нејзините сидови се slikани со интересни фрески, од автори кои не се познати до денес. Црквата на Ристоз служи како место за аџилак за православните Христијани, особено 40 дена по славењето на Православниот Велигден.

Just a few kilometers from Korca, is the **Drenova** village, located between two little rivers, across Morava Mountain and Korca's field. In its picturesque landscape is built the **Ristozi church**, a cultural monument under state protection, appreciated as one of the oldest cult object in the Balkans (1390). Its walls present very interesting and characteristic murals by painters remaining anonymous until today. Ristozi church serves as a place of pilgrimage for Christian orthodox believers, every year on the 40th day after the celebration of the Orthodox Easter.

Pak kilometra larg Korçës shtrihet fshati i **Drenovës**, i pozicionuar mes dy lumenjve të vegjël midis Malit të Moravës dhe Fushës së Korçës. Mes peizazhit të saj të këndshëm ndodhet **kisha e Ristozit**, e vlerësuar si ndër objektet më të lashta të kultit në Ballkan (1390) dhe monument kulture nën kujdesin e shtetit. Muret e saj janë vizatuar me afreske shumë interesante dhe ende sot nuk dihet identiteti i autorëve të tyre. Kisha e Ristozit shërben si vend pelegrinazhi për besimtarët e krishterë ortodoks, veçanërisht 40 ditë pas kremtimit të Pashkës Ortodokse.

Во живописното село **Виткуќ**, 25 километри југозападно од Корча, каде има траги од антички споменици и извори со минерална вода, се наоѓаат и многу стари православни цркви кои вреди да се посетат. Меѓу нив се црквите **Свети Петар** и **Свети Павле**, богати со фрески, црквата на **Света Богородица**, **Свети Козма**, како и црквата на **Свети Михаил** и **Свети Ѓорѓи**, чии фрески се slikани од мајсторите на тоа време, Констандин Шпатараку и Зографи. Манастирот Свети Петар бил познат по библиотеката каде што биле зачувани книги печатени во печатницата во Воскопоја, меѓу нив е и „Расправа за логиката“ на Кавалиоти. Овие се единствените останати од 24 цркви, кои постоеле во селото на почетокот на 16 век.

Vithkuqi, located 25 km in southwestern of Korça, is a picturesque village rich in mineral pouring waters, where can be found remaining of antique monuments and many old churches that are worthy to visit. Among them are the **Saint Peter monastery** and **Saint Paul church**, painted with beautiful murals, **Saint Mary** and **Saint Kozma** churches, as well as the **Saint Michael** and **Saint George churches** with murals painted by the well known artists of that time Kostandin Shpataraku and Zografi. In the Saint Peter monastery was a famous library where were preserved books printed in the Voskopoja printing house, among them “Treatise on Logic” of Kavalioti. These churches are the only one remained out of 24 churches the village counted at the beginning of the 16th century.

Në fshatin **Vithkuq**, rreth 25 km në jug-perëndim të Korçës, një fshat piktoresk me gjurmë monumentesh antike dhe burime me ujë mineral, gjenden edhe shume kisha ortodokse të vjetra me interes për t'u vizituar. Midis tyre listojmë **manastirin e Shën Pjetrit** dhe **kishën e Shën Pavlit** të pasura me afreske, **kishën e Shën Mërisë**, **Shën Kozmait**, si dhe **kishat e Shën Mihalit** e **Shën Gjergjit**, afresket të cilëve janë pikturuar prej mjeshtërve të asaj kohe, Kostandin Shpataraku dhe Zografi. Duhet përmendur që në manastirin e Shën Pjetrit ka ekzistuar një bibliotekë e famshme në të cilën ruheshin libra që ishin shtypur në Shtypshkronjën e Voskopojës, midis tyre dhe “Traktati logjik” i Kavaliotit. Kishat e sipërpërmendura janë të vetmet që kanë mbetur nga 24 të tilla që numëronte fshati në fillim të shekullit të 16-të.

Во просториите на овие цркви и во околината на селото секоја година се организира празникот на Свети Петар, на 29 јуни, и Денот на Свети Никодим, на 10 јули, што освен верската традиција се збогатени и со панаѓури и музика, традиционални носии и јадења.

Значајни споменици во Виткуќ се и Мостот на Зото и мајсторски изградените чешми за вода за пиење, како на пример таа на Насто Крои, на Мучуч, на Куртич, на Сув Орев итн.

In the vicinities of the above mentioned churches, it is organized Saint Peter day every 29th of June and Saint Nikodhima day every 10th of July. Despite the religious nature, these celebrations include as well fairs of traditional music, costumes and food.

Important monuments in Vithkuqi are Zotos Bridge, masterfully built drinking water fountains of Nasto Kroi, Micuci, Kurtiqi, Arra e Thatë etc.

Në mjediset e këtyre kishave e në rrethinat e fshatit zhvillohen çdo vit festat e Shën Pjetrit me 29 Qershor, dhe dita e Shën Nikodhimës më 10 Korrik, që përpos traditës fetare pasurohen edhe nga panaire me muzikë, veshje tradicionale dhe ushqime të zonës.

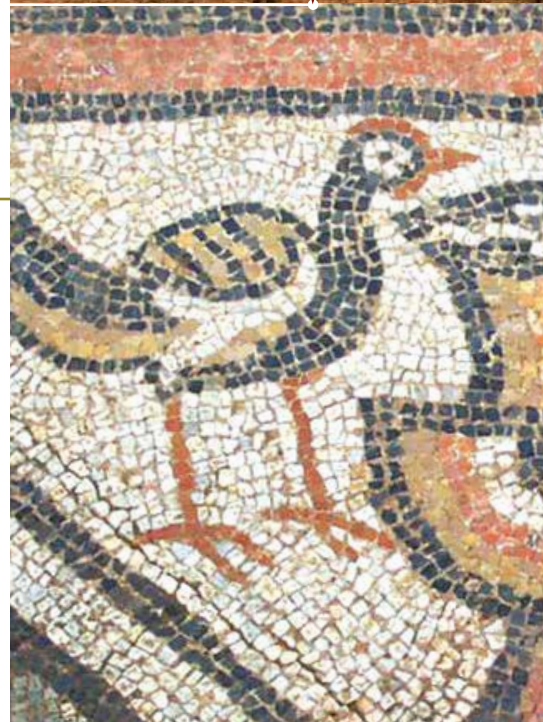
Monumente të rëndësishme në Vithkuq janë edhe Ura e Zotos e çezmat e ndërtuara me një mjeshtëri të rrallë, si psh ajo e Nasto Kroit, e Miçuçit, e Kurtiqit, e Arrës së Thatë etj.

Христијанската базилика во селото Лин и нејзиниот мозаик датираат од VI и VII век од нашата ера. Тие се дела од византиската култура. Мозаикот се наоѓа на полуостровот Лин, 22 км од градот Подградец, тоа е многу атрактивно и интересно изведено дело. Мозаикот во Лин е многу уникатен, меѓу другите археолошките откритија во нашата земја и постојано привлекува бројни посетители. Мозаикот датира од времето на Јустинијан, римски цар со илирско потекло од VI век наша ера. Мозаикот од Лин со неговите уникатни вредности е дел од европската археолошка мапа. Изграден е со две странични аниоди, кои се абисидални и нартексот носи два странични капитола.

Christian basilica in Lin village and its mosaic date back at 6th and 7th centuries AD. They are creations of the Byzantine culture. This mosaic is situated in Lin peninsula, 22 km from Pogradeci and is a largely frequented and a very interesting piece of work. Lin mosaic is pretty rare among other archeological discoveries in our country and historically attracts numerous visitors. The mosaic dates back in Justinian period, Roman Emperor of Illyrian origin, in the 6th century AD. Lin's mosaic with its unique values is included in the European archaeological map. The mosaic has been built with two lateral aniods which are abisidial and the narthex bearing two capitols on both sides.

Bazilika Kristiane në fshatin Lin dhe mozaiku i ndodhur atje datojnë në shekullin e VI dhe VII të Erës së Re. Ato janë vepër e kulturës Bizantine. Mozaiku është i rrallë mes të gjitha zbulimeve arkeologjike në vendin tonë, dhe si i tillë ka tërhequr dhe tërheq vazhdimisht vizitorë të shumtë. Ai daton me kohën e Justinianit, perandor me orgjinë Ilire në shek. e VI-të të erës sonë. Ky objekt me vlerat e tij unike është pjesë e hartës arkeologjike evropiane. Mozaiku është ndërtuar mbi bazën e parimit trinef me dy aniodat anësore, të cilat janë abisidalo dhe narteksti me dy kapitola në anë.

Во средина се наоѓа главната сала каде се одвивале верските церемонии, каде имало два полукружни приоди, поплочени со мозаик. Во центарот се наоѓа чашата на Ефхаристија што странично е украсена со гранки и лозови лисја. А во нејзиниот центар се насликани риби и пчели. Пред влезот во овој мозаик се забележува еден цвет со четири ливчиња поставен меѓу квадратите од црни камења. Цветот е направен од црвен и розов камен со благи преоди во бело. Во главната сала може да се види нацртана една голема вазна со грозје и со два пауна. Има 15 долги и кратки медалјони што одат со вазната со грозје. Камењата на мозаикот формираат фигури според мотивите. Белите и црни камења, розови и црвени се земени од песокот од езерото.

There is the main hall where religious ceremonies took place standing right in the middle of it and two half circle walkways floored with mosaics. There is the Eucharist cup in the center embellished with grape branches and leaves. Also, there are fishes and bees painted in the center of it. Before entering the mosaic, one can see a flower bearing four petals situated between black stone squares. The flower is made of red and pink stones and a touch of white. In the main hall, one can see a large painted vase bearing two peacocks. There are 15 short and long medallions which go with the grape vase. The mosaic stones form figures shifting according the motives. All laid stones, white and black, pink and red are provided from the lake grit.

Në mes ndodhet salla kryesore ku zhvilloheshin ceremonitë fetare e dy vendkalime gjysmë rrethore të shtruara me mozaikë. Në qendër ndodhet kupa e Eukaristisë stolisur me degë dhe gjethe rrushi. Gjithashtu në qendër të sallës janë vizatuar peshq e bletë. Para hyrjes në këtë mozaik vihet re një lule me katër petale e vendosur midis katrorësh me gurë të zinj. Lulja është me gurë të kuq dhe rozë me kalime të buta deri në të bardhë. Në sallën kryesore gjen të vizatuar një vazo të madhe rrushi me dy pallonj. Ka 15 medaljone të gjatë dhe të shkurtër në harmoni me vazon e rrushit. Gurët e mozaikut, të bardhë, të zinj, rozë dhe të kuq të marrë nga zalli i liqenit formojnë grafikura duke lëvizur sipas motiveve.

Селото **Дарда**, е еден од најпривлечните локалитети за туристите, во регионот на Корча, и освен убавината и природните богатства, нуди и историско и духовно богатство, материјализирани во црквите и другите функционални градби во оваа област. Црквата на Свети Ѓорѓи во Дарда, е еден од спомениците на културата во ова подрачје, старо училиште со функционален интернат до 1936 година, како и златната фонтана, се некои од атракциите на ова село богато со историја, култура природа и традиција.

Dardha village is one of the most attractive localities for tourists in Korca area, due to its beautiful landscapes during all seasons, the traditional culinary preserved in centuries and the rich historic and religious patrimony of its churches and other functional buildings. **Saint George church** of Dardha is one of the cultural monuments of the area, the old school with its dormitory functional till 1936, the **Golden Fountain** etc, are some of the attractions of this village with a rich history, culture, nature and tradition.

Fshati **Dardhë**, është një ndër lokalitetet më tërheqëse për turistët në rajonin e Korçës që ofron përveç bukurive dhe vlerave natyrore e kulinarisë së pasur, edhe një pasuri historike e shpirtërore të materializuar në kishat e ndërtimet e tjera funksionale të zonës. Kisha e **Shën Gjergjit** në Dardhë është një ndër monumentet e kulturës së zonës, shkolla e vjetër me konvikte funksionale deri në vitin 1936, si edhe **Çezma e Floririt**, janë disa nga atraksionet e këtij fshati të pasur si nga dimensionin historik, kulturor ashtu edhe natyror.

Воскопоја била една од најглавните урбани центри на Балканот, датирајќи уште од 1330 година, со нејзиниот златен период од 1794, кога имала 30 илјади жители, 27 цркви, академија, библиотека и првата печатница на Балканот изградена 1720 година. Во тоа време имала трговски односи со Лајпциг, Будимпешта, Венеција и Виена. Иако намален во едно село, како последица на три рушења и опожарувања на градот во 1769 и 1789 година од страна на Турците, како и во 1916 година за време на Првата Светска Војна. И покрај тоа, Воскопоја сè уште нуди широк спектар на културни, духовни и природни туристички атракции.

Voskopoj has been one of the most important urban centers in the Balkans since 1330 and has had its pick of development in 1794 when it had 30,000 inhabitants, 27 churches, an academy, a library and the first printing house in the Balkans built in 1720. It had at the time economical and commercial relations with Leipzig, Budapest, Venice and Vienna. Although it has now shrank into a small village as result of three major destructions and fires the city suffered in 1769 and 1789 from the Turks and during the First World War in 1916, it offers a rich cultural and spiritual attractions.

Voskopoj ka qenë një prej qendrave më të rëndësishme urbane në Ballkan duke datuar që nga viti 1330 me periudhën e saj të artë në 1794 kur numëronte 30 mijë banorë, 27 kisha, një akademi, një bibliotekë, shtypshkronjën e parë në Ballkan (viti 1720) dhe marrëdhënie tregtare të dokumentuara me Laipzigun, Budapestin, Venecian e Vjenën. Edhe pse tkurrur në një fshat të vogël si pasojë e tre rrëimeve e djegieve të qytetit në 1769, 1789 nga turqit dhe në 1916 gjatë Luftës së Parë Botërore, ajo ofron përveç bukurisë natyrore edhe një trashëgimi të pasur kulturore e shpirtërore.

Манастирот на Свети Продоми е изграден во 1632 година и е еден од најпознатите и најстарите манастири во Албанија. Декориран е со убави фрески од калуѓерот уметник Андон Шипска. Во близината на оваа црква секоја година на 24 јули се слави денот на Светиот Продом. Иако христијански верски празник, тој е претворен во фестивал за сите жители на ова подрачје. Во Воскопоја секоја година на 2 јули, исто се одржува Влашки фестивал. Манастирот е прогласен за културен споменик и е под заштита на УНЕСКО. Свети Продом и неговата околина се најпосакувани места за планински одмор, со прекрасна клима, густо зелени шуми и густо зеленило во просторот наоколу.

Saint Prodhrom Monastery (Saint John Prodromios) was built in 1632 and is one of the oldest and most famous monasteries in Albania. Its walls have been painted by the artist monk, Anton Shipska. In the vicinities of Saint Prodhrom Monastery there is celebrated every 24th of July, the Saint Prodhrom Day. Although being an orthodox holiday, this has been transformed in a local festival for the habitants of Voskopojë and all the nearby villages, despite their religion. In Voskopojë every 2nd of July there is held also the Vlach Festival. The Monastery has been proclaimed a Cultural Monument and it's under UNESCO protection. It is among the favorite areas for mountainous holidays and rests, due to the wonderful climate, rich green forest and vegetation all around it.

Manastiri i Shën Prodhomit në Voskopojë ndërtuar në vitin 1632 është një nga manastiret më të njohur dhe më të vjetër të Shqipërisë. Është i dekoruar me afreske të bukura nga murgu artist Andon Shipska. Në rrethinat e kësaj kishe festohet dita e Shën Prodhomit çdo vit më 24 Korrik. Edhe pse një festë fetare e besimit ortodoks, ajo është kthyer në një festival për të gjithë banorët e zonës dhe fshatrave përreth, pavarësisht besimit. Në Voskopojë organizohet edhe festivali i vllahëve çdo vit në 2 Korrik. Manastiri është shpallur monument kulture dhe është nën kujdesin e UNESKO. Ai është një nga vendet më të preferuara për pushime malore, me klimë të mrekullueshme dhe gjelbërim të dendur në hapësirën përreth.

Црквата на Пророкот Илија е изградена во 1751 година до стариот пат на караваните кои ја поврзуваа Воскопоја со Бераат. Базиликата на Пророкот Илија е последна изградена за време на расцутот на Воскопоја. Базиликата на Пророкот Илија припаѓа на класичниот тип на базилики и има дрвен кров. Иако во лоша состојба, повторно остава силен впечаток како внатре така и надвор, вклучувајќи го пејсажот кој ја опкружува. На запад на наосот бил нартексот и на југ била аркадата, кои се уништени од земјотресот во 1960 година. Другите градби кои се издигнуваа во дворот на црквата беа опколени со високи камени ѕидови, каде главен акцент беше камбанаријата.

Church of Saint Ilia was built in 1751 near the old caravans' street which linked Voskopojë with Berati. The Basilica of Prophet Ilia is the last one built during the flourishing period of Voskopojë. Basilica of Prophet Ilia embraces more the classical basilica type and is wood covered. Although its state is degraded, it makes special impression inside as well as outside including the landscape that surrounds it. Westward naos was the narthex and southward was the arcade both destroyed by the 1960's earthquake. Other buildings within the church's yard were surrounded by high stone walls, showing up the bell tower.

Kisha e Profet Ilias është ndërtuar më 1751 pranë rrugës së vjetër të karvanëve që lidhte Voskopojën me Beratin. Ajo është bazilika e fundit e ndërtuar gjatë periudhës së lulëzimit të Voskopojës. Bazilika e Profet Ilias i përmbahet më me besnikëri tipit klasik të bazilikës dhe ka mbulesë druri. Megjithatë në gjendje të degraduar, përsëri lë përshtypje të forta si brenda ashtu edhe jashtë, si edhe me peisazhin që shpaloset nga pozicioni dominues që ka. Në përfundim të naosit ka qenë narteksti dhe në jug ka qenë arkada, të cilat janë rrënuar nga tërmeti i vitit 1960. Ndërtimet brenda oborrit të kishës rrethoheshin nga mure të larta guri, ku kryesonte këmbanaria.

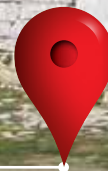

Црквата „Света Богородица“ е најголемата црква во Воскопоја, која служела и како градска катедрала. Во дворот на црквата некогаш бил центарот на престој на некогашната митрополија, како и параклисот на Светителите Козма и Дамјан. Црквата „Света Богородица“ е изградена околу 1690 година и претставува идеална комбинација на базиличниот план со крив кров, формирајќи една базилична градба од посебен тип за тоа време. Црквата е насликана од тројца сликари од покраината на Аграфас во Грција, Теодори, Анагности и Стериани. Во иконографската програма централно место зема Химната Акатист, посветена на Света Богородица и е составена од 24 сцени, колку што строфи има и химната. Секој 15 август во Воскопоја се слави празникот на Света Богородица, сочувана со традиции низ векови.

Saint Mary Church is the biggest church in Voskopoja and served as the town's cathedral. Its yard was once the temporary residence of clergymen and the paraklesis of anargyros saints Kozma and Damian. Saint Mary Church was built around 1690 and represents a perfect combination of the basilica plan with curved coverings which was unique for the period. The church was painted by three painters from Agrafas area in Greece: Theodhori, Anagnosti and Steriani. The Acathest Anthem takes the main place in the iconographic program. It is dedicated to Saint Mary and is made up of 24 scenes just as the number of anthem's verses. Each August 15, Voskopoja celebrates the St. Mary Day, a tradition preserved and transmitted in centuries.

Kisha “Fjetja e Shën Mërisë” është kisha më e madhe në Voskopojë e cila ka shërbyer edhe si katedrale e qytetit. Në oborrin e saj ka qenë dikur selia e qëndrimit të përkohshëm të mitropolitëve si dhe paraklisi i Shenjtorëve Anargjirë Kozma e Damian. Kisha “Fjetja e Shën Mërisë” është ndërtuar rreth vitit 1690 dhe paraqet një kombinim të përkryer të planit bazilikat me mbulesat hapësinore të kurbëzuara, një ndërtim tipik për kohën. Kisha është pikturuar nga tre piktorë nga krahina e Agrafas në Greqi, Theodhori, Anagnosti dhe Steriani. Në programin ikonografik vendin kryesor e zë Hymni Akathist, që i dedikohet Shën Mërisë dhe përbëhet nga 24 skena, aq sa strofa ka edhe himni. Çdo 15 Gusht në Voskopojë festohet festa e Shën Mërisë, si traditë e ruajtur dhe përçuar në shekuj.

Црквата Свети Атанасије е изградена на ридот со истото име, кој служел и како градски гробишта на Воскопоја. Црквата изградена помеѓу 1721-1724 година и е базилика со криви покриви. Нартексот а уништен од земјотресот во 1960 година. Сликањето на наосот и аркадата е завршено во јуни 1745 година, од страна на браќата Константин и Атанас од Корча. Фреските во наосот се истакнуваат по многу посебен иконографски стил. Презентираат многу широк циклус, со бројни сцени од мачеништвото на светителите, а деталниот третман ја надминува фантазијата на посетителите. На фреските во аркадата браќата Константин и Атанас со мајсторство презентираат еден широк циклус на Апокалипсата, кој се смета како полн циклус презентираан на фреска до тој период.

Saint Atanas Church is situated on the hill bearing the same name, which served as the cemetery of Voskopoja as well. The church built between 1721-1724 is a basilica style with curved covers. Narthex was destroyed by the 1960's earthquake. Painting process of the naos and arcade was completed in June 1745 by brothers Konstantin and Athanas from Korca. Naos paintings are distinguished because of their specific iconographic style. They display a prolonged and extended cycle of scenes from saints' martyrdom and their detailed treatment goes beyond the visitor's fantasies. The arcade's paintings masterfully presented an extended cycle of the Apocalypse, which is considered as the most completed cycle of frescos until then.

Kisha e Shën Athanasit është ndërtuar mbi kodrën me të njëjtin emër, e cila ka shërbyer edhe si varrezë e qytetit të Voskopojës. Kisha e ndërtuar gjatë viteve 1721-24 është e stilit bazilikë me mbulesa të kurbëzuara. Narteksti është rrënuar nga tërmeti i vitit 1960. Pikturimi i naosit dhe arkadës është bërë nga vëllezërit Konstantin dhe Athanas nga Korça. Pikturat e naosit dallohen për programin ikonografik tepër të veçantë me skena të shumta të martirizimit të shenjtorëve. Në pikturat e arkadës vëllezërit Konstantin dhe Athanas kanë prezantuar me mjeshtëri një cikël të zgjeruar të Apokalipsit, konsideruar si cikli më i plotë i prezantuar në afreske deri në atë periudhë.

Црквата Свети Никола е единствената базилика во Воскопоја покриена со криви облоги, која ги има зачувано сите нејзини архитектонски функционални елементи: наосот, нартексот, аркадата и камбанаријата. Црквата е градена помеѓу јуни 1721 година и септември 1722 година. Внатрешноста на црквата Свети Никола е сликана во 1726 година од големиот мајстор на балканските сликари од 18 век, Давид од Селеница. Аркадата на оваа црква е сликана во 1750 година од познатите браќа Константин и Атанас од Корча, познати како „Зографи“. Тука тие го отсликале по втор пат циклусот на Апокалипсата.

Saint Nicholas Church is the only basilica in Voskopoja which bears curved coverings and preserves all its architectonic and functional elements: the naos, narthex, arcade and bell tower. The church was built between June 1721 and September 1722. The interior of Saint Nicholas Church was painted in 1726 by the greatest 18th century master of Balkan painting, David from Selenica while the arcada in 1750 by the well-known brothers Konstantin and Athanas from Korça, also known as “Zografi”. They display here for the second time the full Apocalypse cycle.

Kisha e Shën Nikollas është e vetmja bazilikë me mbulesa të kurbëzuara në Voskopojë që ruan të plotë të gjithë elementët arkitektonikë e funksionalë të saj: naosin, narteksin, arkadën dhe këmbanaren. Kisha është ndërtuar ndërmjet viteve 1721-1722. Brendia e saj është pikturuar më 1726 nga mjeshtri më i madh i pikturës Ballkanike të shekullit 18të Davidi nga Selenica ndërsa arkada në vitin 1750 nga vëllezërit e njohur Konstantin dhe Athanas nga Korça, të mbiquajtur “Zografi”. Këtu ata kanë pasqyruar të plotë për herë të dytë ciklin e Apokalipsit.

Црквата на Архангелите Михаил и Гаврил позната како „црквата на Свети Михаил“ била дел од комплекс на градби, во чиј склоп беа уште црквата на Свети Спиридон, црквата на Свети Варвара и неколку други помошни градби, до северниот сид на наосот. Денес се зачувани само наосот и нартексот. Аркадата, на предниот дел на црквата, е уништена во земјотресот од 1960 година. Црквата е од базиличен тип со закривен кров со многу интересни архитектонски елементи, и е поархаична граба од другите базилики од овој тип во Воскопоја. Се мисли дека црквата е изградена во 1696 година, а фреските во 1722 година од анонимен сликар.

Church of the Archangels Michael and Gabriel is the one known as “Church of Saint Michael”. Once, the church was part of a plant including other churches such as Church of Saint Spiridon, Church of Saint Varvara and other adjunct structures close to the northern naos wall. Only naos and narthex of Saint Michael’s church are prevailing today. Arcade or the front porch of the church was a later construction than naos and was destroyed during the 1960’s earthquake. The church has a typical basilica curved coverings and its architectural elements style is very interesting, as a more archaic as other basilicas of this kind in Voskopoj. The church is thought to have been built during 1696, and painted in 1722 by an anonymous painter.

Kisha e Kryeengjëjve Mihal e Gabriel, e quajtur ndryshe edhe “Kisha e Shën Mëhillit”, ka qenë pjesë e një kompleksi ndërtimesh të cilit i përkisnin edhe kisha e Shën Spiridonit, kisha e Shën Varvarës dhe disa ndërtime të tjera të ngjitura në murin verior të naosit. Sot nga i gjithë kompleksi i kishës së Kryeengjëjve Mihal e Gabriel ruhen vetëm naosi dhe nartekxi. Arkada, një ndërtim pak më i vonshëm se naosi është rrënuar gjatë tërmetit të vitit 1960. Kisha është e tipit bazilikë me mbulesa të kurbëzuara dhe paraqet interes në stilin e elementëve arkitekturalë si një ndërtim disi më arkaik se bazilikat e tjera të po këtij tipi në Voskopojë. Kisha mendohet të jetë ndërtuar në vitin 1696, dhe pikturimi i saj në vitin 1722 nga një piktor anonim.

Гробовите од Селца, се 40 км оддалечени од Подградец, во планинската област на Мокра, во Долна Селца. Селца е основана во VI век пред нашата ера, а зацврстена во IV-III век, кога биле изградени сидовите кои опкружуваат една површина од три хектари. Областа многу се развила со изградбата на патот Игнација. Селца се наоѓа покрај патот, кој го поврзува горниот дел од долината на Деволи со населените места на грчките колонии. Тука се откриени 5 монументални грбови, изградени кон крајот на IV век пред наша ера. Тие се уникатни во Европа, според нивната изведба. Четири од овие грбови се како тунели во карпа, а еден од нив е опколен со четириаголни камени блокови. Внатрешноста на грбовите се состојат од претсобје и соба за погреб, со една камена постела за покојникот и полици за опремата на гробот. Над гробот се наоѓа место за оркестар, за церемонијата на погребот.

Selca tombs are located 40 km from Pogradeci, in the mountainous area of Mokra, in the lower Selca. Selca was founded in the 6th century BC, reinforced in 4th – 3rd centuries when its walls were built, enclosing an area of about three hectares. The area was increasingly developed when Egnatia road was built. Selca stretches alongside this road which connected the upper valley of Devolli with Greek settlements. Five monumental impressive tombs have been discovered in this area belonging to this period and built in the end of the 4th century BC. They are unique in Europe for their special building technique. Four of these tombs are tunnel-like shaped and one of them is surrounded by square stone blocks. The interior part consists of the anteroom and the burial room, bearing a stone bed for the dead and shelves for burial facilities. Above the tombs, there is a place for the band to perform during burial ceremony.

Varret e Selcës gjenden 40 km larg Pogradecit, në zonën malore të Mokrës, në Selcën e Poshtme. Selca u themelua në shekullin e VI p.e.r, u fuqizua në shekullin IV-III, kur u ndërtuan muret që rrethonin një sipërfaqe prej tre hektarësh. Zona lulëzoi mjaft ndjeshëm me ndërtimin e rrugës Egnatia. Selca ndodhet përgjatë kësaj rruge, që lidhte luginën e sipërme të Devollit me vendbanimet e kolonive greke. Në këtë sipërfaqe janë zbuluar 5 varre monumentale mbresëlënëse, që i përkasin kësaj periudhe, të ndërtuara nga fundi i shekullit IV p.e.r të cilat janë unike në Evropë për nga teknika e realizimit të tyre. Katër prej tyre janë gdhendur si tunele në shkëmb dhe njeri është i rrethuar me blloqe katërkëndore guri. Brendësia e varreve përbëhet prej një paradhome dhe dhomës së varrimit, me një shtrat prej guri për trupin dhe rafte për pajisjen e varrimit, dhe një shesh orkestre për ceremonitë e varrimit.

Црква Шипска
Shipska Church
Kisha e Shipskës

Проектот „**КОН АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗАМ**“ е насочен кон разновиден економски развој врз основа на можностите за туризам во областа Корча и Поградец во Албанија и Охрид, Струга, Дебрца и Вевчани во Македонија како и кон зголемена прекугранична соработка во овој прекуграничен регион.

Проектот ја поддржува економската обнова (преку алтернативните форми на туризмот како нова економска активност), создавање на работни места и развој на човечки ресурси.

The project **“TOWARDS AN ALTERNATIVE TOURISM”** aims at diversifying the economic development based on tourism opportunities in the regions of Korca and Pogradec in Albania and Ohrid, Struga, Debrca and Vevcani in Macedonia and increased cross-border cooperation.

The project supports economic reconstruction (through alternative forms of tourism as new economic activity), job creation and human resource development.

Projekti **“DREJT NJË TURIZMI ALTERNATIV”** synon zhvillimin e shumëllojshëm ekonomik bazuar në mundësitë turistike që ofron rajoni i Korçës dhe Pogradecit në Shqipëri dhe Ohrit, Strugës, Debarcës dhe Vevçanit në Maqedoni, si dhe rritjen e bashkëpunimit ndërkufitar.

Projekti mbështet zhvillimin ekonomik (nëpërmjet formave alternative të turizmit si një aktivitet i ri ekonomik), krijimin e vendeve të punës dhe zhvillimin e burimeve njerëzore.

„Кон алтернативен туризам“ работеше на идентификација и развој на локални производи за развој на туризмот; на развој на капацитети за туризам; на промоција на потенцијалите за туризам на регионот; на подобрување на инфраструктура; и на размена на најдобри практики.

Проектот беше спроведуван од Македонската развојна фондација за претпријатија (МРФП) во партнерство со Партнерс Албанија и Локалната агенција за развој од Струга (ЛДА). Проектот беше финансиран од Европската Унија во рамките на програмата за прекугранична соработка, и Фондацијата АБЦ.

“Towards an Alternative Tourism” focused on identification and development of local tourist products; capacity building; promotion of tourism potentials of the region; infrastructure improvement and exchange of best practices.

The project was implemented by the Macedonian Enterprise Development Foundation (MEDF) in partnership with Partners Albania and Local Development Agency of Struga (LDA). The project was funded by the European Union within the IPA Cross-Border Cooperation Programme, and ABC Foundation.

“Drejt një turizmi alternativ” punoi për identifikimin dhe zhvillimin e produkteve lokale turistike; zhvillimin e kapaciteteve për turizëm; promovimin e potencialeve turistike në rajon; përmirësimin e infrastrukturës dhe shkëmbimin e praktikave më të mira.

Projekti u zbatua nga Fondacioni Maqedonas për Zhvillimin e Ndërmarrjeve në partneritet me Partnerët Shqipëri dhe Agjencinë Lokale për Zhvillim të Strugës (LDA). Projekti u financua nga Bashkimi Evropian në kuadër të programit IPA për bashkëpunimin ndërkufitar, dhe Fondacioni ABC.

Издавач

Партнерс Албанија, Центар
за промени и управување со
конфликти
partners@partnersalbania.org
www.partnersalbania.org

Уредник и автор на текстовите

Гонце Јаковлеска, МРФП
Ељона Капециу, Партнерс
Албанија

Превод

Викторија Димитровска
Грамоз Шабани
Јонида Алите

Дизајн и подготовка

Кома

Печати

Медиапринт

Тираж

2000

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија и Фондацијата АБЦ. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на „Македонската развојна фондација за претпријатија“ и на „Партнерс Албанија“ и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија и на Фондацијата АБЦ.

Publisher

Partners Albania, Center for
Change and Conflict Management
partners@partnersalbania.org
www.partnersalbania.org

Editor and text writer

Gonce Jakovleska, MEDF
Elona Kapexhiu, Partners Albania

Translation

Viktorija Dimitrovska
Gramoz Shabani
Jonida Alite

Design and preprint

Koma

Print

Mediaprint

Circulation

2000

This publication has been produced with the assistance of the European Union and ABC Foundation. The contents of this publication are the sole responsibility of Macedonian Enterprise Development Foundation and Partners Albania and can in no way be taken to reflect the views of the European Union and ABC Foundation.

Botues

Partnerët Shqipëri, Qendra për
Ndryshim dhe Manaxhim Konflikti
partners@partnersalbania.org
www.partnersalbania.org

Redaktor përgjegjës

Gonce Jakovleska, MEDF
Elona Kapexhiu, Partnerët Shqipëri

Përktheu

Viktorija Dimitrovska
Gramoz Shabani
Jonida Alite

Dizajni

Koma

Shtypi

Mediaprint

Tirazhi

2000

Ky publikim u përgatit me mbështetjen e Bashkimit Evropian dhe Fondacionit ABC. Përmbytja e këtij publikimi është përgjegjësi vetëm e Fondacionit Maqedonas për Zhvillimin e Ndërmarrjeve dhe Partnerëve Shqipëri dhe nuk mund të konsiderohet në asnjë mënyrë se shpreh pikëpamjet e Bashkimit Evropian dhe Fondacionit ABC.

= Eja në natyrë, përjeto aventurën! / redaktor përgjegjës
Gonce Jakovleska, Elona Kapexhiu ; përktheu Viktorija
Dimitrovska, Gramoz Shabani, Jonida Alite].

=Go out in nature, go into adventure! / editor and text
writer Gonce Jakovleska, Elona Kapexhiu; translation
Viktorija Dimitrovska, Gramoz Shabani, Jonida Alite]

=Излези во природа, влезе во авантура! / [уредник
и автор на текстовите Гонце Јаковлеска, Елона
Капеџиу; превод Викторија Димитровска, Грамоз
Шабани, Јонида Алите]

=Tiranë: Partnerët Shqipëri, Qendra për Ndryshim dhe
Manaxhim Konflikti;

=Tirana: Partners Albania, Center for Change and
Conflict Management;

=Тирана: Партнерс Албанија, Центар за промени и
управување со конфликти

2015 - 72 faqe : formati 20x20 cm

Teksti në gjuhën shqipe, anglisht dhe maqedonisht.

ISBN 978-9928-08-186-5

PUSTEC

TRPEJCA

TUSHEMISHT

POGRADEC

KORCA

VOSKOPJA

LIN

JABLANICA